

НОРМА МАСЛАХАТЧИ

ХУҚУҚ
СОЛИҚЛАР
БУХГАЛТЕРИЯ

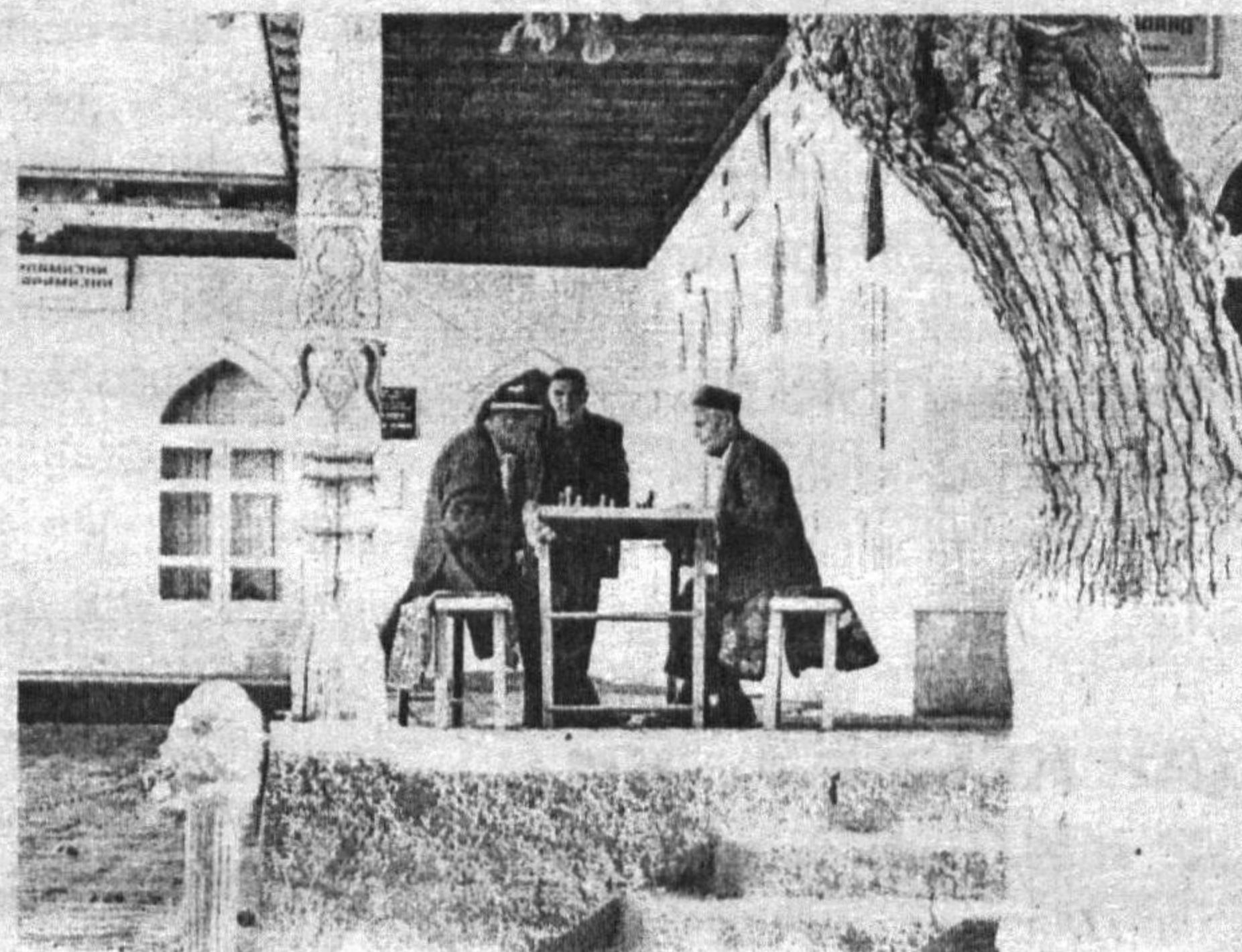
2005 йил июлдан чиқа бошлаган

2013 йил – Обод турмуш йили

МАМЛАКАТИМИЗНИ ЯНГИЛАШ ЖАРАЁНЛАРИДА МАҲАЛЛНИНГ ҮРНИ ВА АҲАМИЯТИ ТОБОРА ОШИБ БОРМОҚДА

Кучли фуқаролик жамиятини шакллантириш, унинг институтлари, жумладан, фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органларини ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш, уларнинг мамлакатимизни ижтимоий-иқтисодий ривожлантиришдаги иштирокини кенгайтириш истиқлол йилларида Президентимиз Ислом Каримов ташаббуси билан амалга оширилаётган ҳамда аҳоли ҳаёт сифати ва фаровонлигини янада оширишга қаратилган кенг кўламили ислоҳотларнинг муҳим таркиби қисмидир.

«Обод турмуш йили» Давлат дастурининг* олтинчи бўлимидаги маҳалла институти ва фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш ғуллари фаолиятини янада такомиллаштириш, уларнинг хуқуқ ва ваколатларини кенгайтириш, жойлардаги ижтимоий-иқтисодий ривожланиш, ёш ва кам таъминланган оиласларни ижтимоий қўллаб-қувватлашни куҷайтириш, маҳаллалар ҳамда аҳоли турар-жойларининг қиёфасини яхшилаш, ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштиришга оид масалаларни ҳал этиш борасидаги ўрни ҳамда аҳамиятини ошириш чора-тадбирлари белгиланган.

яхшиланади. Аввал қурилган болалар майдончаларини реконструкция қилиш ва янгиларини барпо этиш, ободонлаштириш ҳамда кўкаламзорлаштириш режалаштирилган. Мини-футбол, баскетбол ва волейбол машғулотлари учун спорт майдончалари кўпаяди.

2013-2015 йилларда кўкаламзорлаштириш бўйича катта ҳаждаги ишлар амалга оширилади. Маҳаллалар ичидаги кўчалар бўйларига ва маҳсус ташкил этиладиган «яшил» худудларга ҳар йили 15 миллионта манзарали ва 29,5 миллионта мевали дарахт, шунингдек, 10 миллионта бута ҳамда гул кўчатлари экилади. Буларнинг барчаси дам олиш, аҳолини эстетик тарбиялаш ва соғломлаштириш учун зарур шарт-шароитлар яратишга хизмат қилади.

Турар-жойларнинг санитария ҳолатини янада яхшилаш, узоқ туманлардаги маҳаллаларни тоза ичимлик суви билан таъминлашни кенгайтириш, қишлоқда экологик вазиятни янада яхшилаш ҳам белгиланган муҳим вазифалар сирасига киради.

Ушбу муҳим ишларнинг аксарияти Давлат дастурида ре-

жалаштирилган қишлоқ жойларда ижтимоий инфратузилмани яхшилаш бўйича «Обод уйим» лойиҳаси орқали амалга оширилади. Бу ишларга нодавлат нотижорат ташкилотлари ҳам кенг жалб этилади.

Одамлар, айниқса, болалар ва ёшларнинг интеллектуал, эстетик ва маданий эҳтиёжларини янада тўлиқ таъминлаш учун барча зарур шароитлар яратишга ҳам катта эътибор қаратилган. Шу мақсадда Ўзбекистон Маданият ва спорт ишлари вазирлиги тизимидағи клуб муассасаларини реконструкция қилиш, капитал таъмирлаш ва жиҳозлаш орқали 2013-2018 йилларга мўлжалланган Маданият, санъат ва аҳолининг дам олиш марказларини ташкил этишга доир Давлат дастурини ишлаб чиқиш режалаштирилган. Унинг ҳаётга татбиқ этилиши аҳолининг мазмунли дам олишини ташкил қилиш, ҳалқ ижодиётини ривожлантириш, маданият муассасаларини юқори малакали кадрлар билан таъминлашга хизмат қилади.

«Обод турмуш йили» Давлат дастурида 2013-2015 йилларда қаттиқ маший чиқиндиларни қайта ишлашни кенгайтиришга доир белгиланган комплекс тадбирлар шаҳарлар ҳамда маҳаллалар худудларида санитария-экологик вазиятни янада яхшилашга қаратилган. Чиқиндиларни йиғиш бўйича фаолият кўрсатаётган пунктларни модернизация қилиш ва янгиларини ташкил этиш, замонавий контейнерлар билан жиҳозлаш, шунингдек, маҳсус техника

Олий Мажлис Конунчилик палатасида

БЮДЖЕТ МАБЛАГЛАРИДАН ФОЙДАЛАНИЛИШИ УСТИДАН ПАРЛАМЕНТ НАЗОРАТИ

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Конунчилик палатасининг навбатдаги мажлиси бўлиб ўтди.

Президент Ислом Каримов тоғонидан ишлаб чиқилган Мамлакатимизда демократик ислоҳотларни янада чукурлаштириш ва фуқаролик жамияти

ни ривожлантириш концепцияси парламентнинг назорат қилиш борасидаги ваколатларини мустаҳкамлаш учун асос бўлиб хизмат қилди. Мамлакатнинг асосий молиявий хужжати ижроси устидан парламент назорати Конунчилик палатаси депутатларининг муҳим вазифаларидан бирига айланди.

Конунчилик палатаси Ўзбекистон Республикаси Хисоб палатасининг ҳисоботини ҳар йили эштишига доир конституциявий хуқуқи, хусусан, «Бюджет тизими тўғрисида»ги Конунга мувофиқ унинг ташки аудитни амалга ошириш ва Давлат бюджетининг ижроси тўғрисидаги ҳисоботни баҳолаш, солиқ ва бюджет сиёсатининг асосий йўналишларини экспертиза қилиш, бюджет маблағларидан фойдаланишининг қонунийлиги, аниқ мақсадга йўналтирилганлиги ва самарали фойдаланишини текширувдан ўтказди. Бундан ташқари, Хоразм ва Бухоро вилоятларининг маҳаллий бюджети ижроси текширилиб, текширув якунлари Сенат аъзолари ва Конунчилик палатаси депутатлари билан биргаликда Хоразм ва Бухоро вилоятлари ҳалқ депутатлари Кенгашининг навбатдан ташқари сессияларида муҳокама килинди.

Мажлисда ҳар бир текширув натижалари Хисоб палатаси ҳамда текширилган вазирликлар ва идораларнинг барча бўлинмалари раҳбарлари иштирокидаги кўшма мажлисларда кенг муҳокама қилинганлиги таъкидланди. Текширув якунларига кўра, йўл кўйилган молиявий қоидабузарликлар учун қатор мансабдор шахсларга нисбатан интизомий жазо чоралари кўлланилган.

Депутатлар Хисоб палатаси Давлат бюджетининг даромадлар қисмини тўғри шакллантириш, шунингдек, бюджетнинг худудий ва тармоқлар кесими-
3-бетда

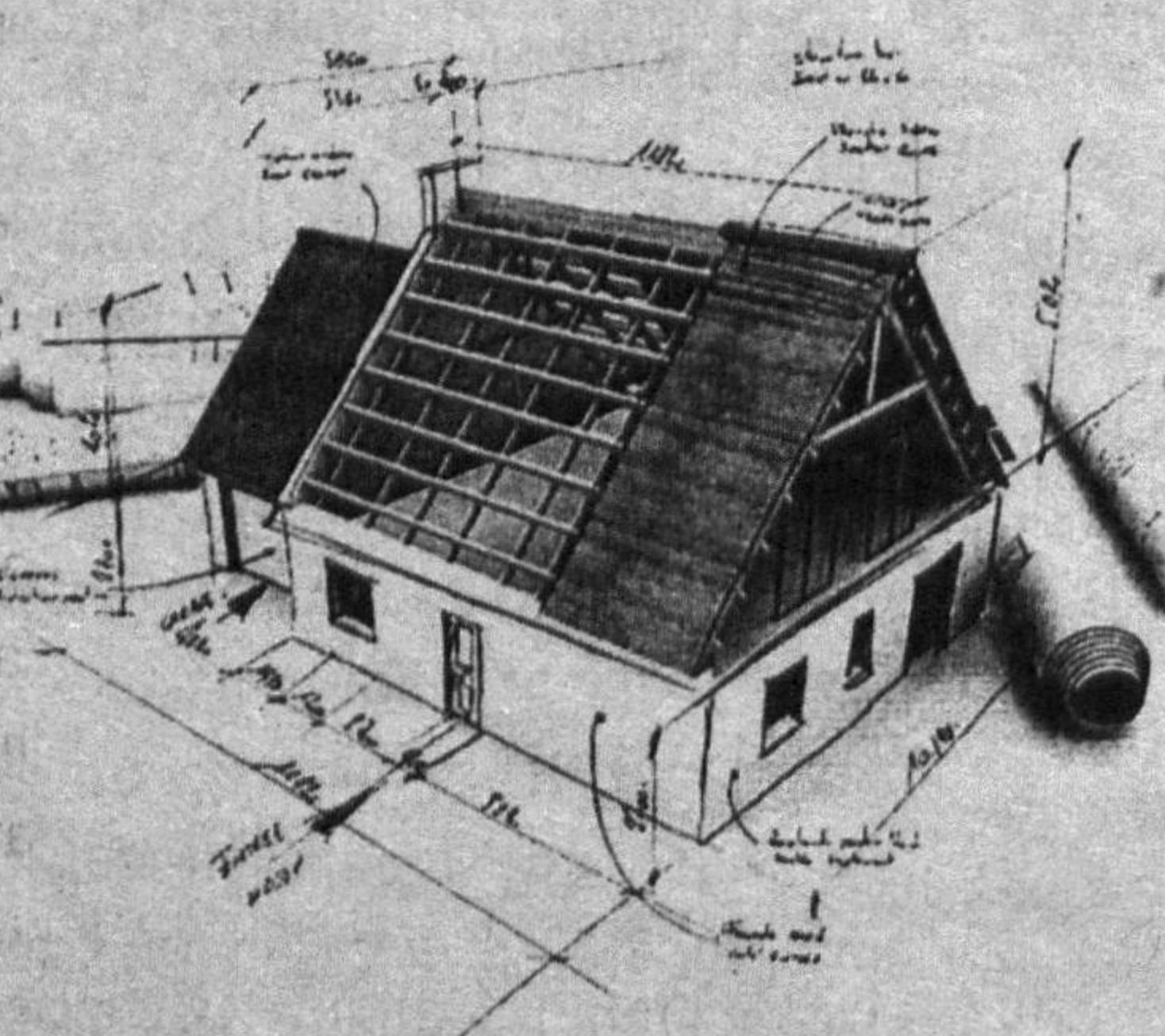
ЯНГИ ҲУЖЖАТЛАРНИ ТАҚДИМ ЭТАМИЗ

Тақдим этилаётган, шунингдек сўнгги пайтда қабул қилинган бошқа ҳужжатларнинг тўлиқ матни билан norma.uz сайтида танишиб чиқишингиз мумкин.

ЕР УЧАСТКАСИ «БИР ОЙНА» ОРҚАЛИ ОЛИНАДИ

Вазирлар Маҳкамаси «Шаҳарсозлик фаолиятини амалга ошириш ҳамда қишлоқ ҳужалигига оид бўлмаган эҳтиёжлар учун ер участкалари бериш, шунингдек объектларни куришга рухсатномалар бериш тартибини тубдан соддалаштириш чора-тадбирлари тўғрисида» қарор (25.02.2013 йилдаги 54-сон) қабул қилди.

Шуни эслатиб ўтамизки, Президентнинг «Ишибилармонлик мухитини тубдан яхшилаш ва тадбиркорликка янада кенг эркинлик бериш чора-тадбирлари тўғрисида» Фармони (18.07.2012 йилдаги ПФ-4455-сон) билан тақорланувчи, ортиқча ва эскирган механизмларни йўқотиши,

куришга рухсатномалар бериш таомилининг очиқ-ошкоралигини ошириш ва соддалаштириш мақсадида объектлар куришга ер участкалари ажратиш ва рухсатномалар олишнинг барча зарур босқичлари ва таомилларини, шунингдек мазкур соҳадаги илгор халқаро тажрибани батафсил ўрганиш вазифаси кўйилган.

Қабул қилинган Қарор билан белгилangan тартибга кўра, ер участкасини танлаш ва ажратиш бўйича материалларни тайёрлаш ҳамда уларни ваколатли органлар билан келишиш давлат архитектура ва қуриши қўмитасининг ҳудудий бўлинмалари, шунингдек Ер ресурслари, геодезия, картография ва давлат кадастри давлат қўмитаси таркибига кирувчи ҳужалик ҳисобидаги давлат корхоналари томонидан амалга оширилади. Тадбиркорлик

фаолияти учун ер участкаларини тақдим этишда, шунингдек объектлар куришга рухсатномалар беришда «бир ойна» тамойили ариза берувчининг иштироки фақат ариза беришдан иборат бўлишини ҳамда унинг давлат органлари томонидан материалларни тайёрлаш ва келишишга жалб этилмаслигини назарда тутади.

Тадбиркорлик субъектларининг хуқуқларини ҳимоя қилиш мақсадида уларга ер участкалари берилишини энг кўп дараҷада таъминлаш талаби кучайтирилмоқда, бериш имконияти бўлмаганда асосли рад жавоби берилиши керак. Ваколатли органлар тақдим этилган аризага қонунчиликда белгилangan муддатда асосли рад жавоби бермагандан ушбу ариза маъқулланган деб топилади, ҳужжатда аниқ белгилangan ҳолатлар бундан мустасно.

Қарор билан қўйидаги низомлар тасдиқланди:

Шаҳарсозлик фаолиятини амалга ошириш учун аҳоли пунктларида ер участкалари бериш, қурилиш объектларни лойиҳалаштириш ва рўйхатдан ўтказиш, шунингдек объектларни фойдаланишга қабул қилиш тартиби тўғрисида низом;

Кишлоқ ҳужалигига оид бўлмаган эҳтиёжлар, шунингдек икк ва ундан ортиқ туманлар ёки вилоятлар ҳудудида жойлаштириладиган объектлар қурилиши учун аҳоли пунктлари ташқарисидан ер участкалари бериш тартиби тўғрисида низом.

Ер участкасини танлаш ва ажратиш бўйича материалларни тайёрлаш ҳамда уларни ваколатли органлар билан келишиш давлат архитектура ва қуриши қўмитасининг ҳудудий бўлинмалари, шунингдек Ер ресурслари, геодезия, картография ва давлат кадастри давлат қўмитаси таркибига кирувчи ҳужалик ҳисобидаги давлат корхоналари томонидан амалга оширилади.

ҚИЗИЛМИЯ ШУНЧАКИ ГИЁХ ЭМАС

Вазирлар Маҳкамасининг 1.03.2013

МДҲ ВА БОЛТИҚБҮЙИ МАМЛАКАТЛАРИ ВАЛЮТАЛАРИНИНГ АҚШ ДОЛЛАРИ, ЕВРО ВА РОССИЯ РУБЛИГА НИСБАТАН КУРСЛАРИ

Мамлакат	Сана	АҚШ доллари		Евро		Россия рубли	
		бирлиги	курси	бирлиги	курси	бирлиги	курси
Озарбайжон	18.03.2013	1	0,7848	1	1,0117	1	0,0256
Арманистон	15.03.2013	1	414,24	1	541,12	1	13,50
Беларусь	18.03.2013	1	8620,00	1	11120,00	1	279,00
Грузия	18.03.2013	1	1,6583	1	2,1657	100	5,3982
Козогистон	15.03.2013	1	150,72	1	196,24	1	4,91
Киргизистон	17.03.2013	1	47,8657	1	62,4288	1	1,5581
Латвия	18.03.2013	1	0,5400	1	0,7028	1	0,0176
Литва	18.03.2013	1	2,6496	1	3,4528	1	8,6240
Молдавия	18.03.2013	1	12,3012	1	16,0659	1	0,4012
Россия	15.03.2013	1	30,7196	1	40,0123	—	—
Тоҷикистон	15.03.2013	1	4,7541	1	6,0901	1	0,1560
Украина	17.03.2013	100	799,30	100	1045,9640	10	2,6019
Эстония	31.12.2010	1	11,7107	1	15,6466	1	0,383246

Манба: www.prime-tass.ru

✓ 2013 ЙИЛ – ОБОД ТУРМУШ ЙИЛИ

- Мамлакатимизни янгилаш жараёнларида маҳалланинг ўрни ва аҳамияти тобора ошиб бормоқ-1, 3-бетлар
- ✓ **ПАРЛАМЕНТ ХАБАРЛАРИ**
  - Бюджет маблагларидан фойдаланилиши устидан Парламент назорати 1, 3-бетлар
- ✓ **КОНУНЧИЛИКДАГИ ЯНГИЛИКЛАР**
  - Янги ҳужжатларни тақдим этамиз 2-3-бетлар
- ✓ **ПАСПОРТ МАСАЛАЛАРИ**
  - Турган-бигтани сансалорлик
  - Бувимнига меҳмонга
  - Кизим - хорижда талаба
  - Яшаш учун синглімнига келсан

– Икки маротаба алмаштирилмайди 4-бет

ЎЗБЕКИСТОН КОНУНЧИЛИГИДАГИ ЯНГИЛИКЛАР

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг қарорлари:

– «Ўзбекистон Республикаси Ҳукуматининг айрим қарорларига ўзгартириш ва қўшимчаларни ўз кучини йўқотган деб ҳисоблаш тўғрисида» (Кўчирма);

– «Божхона тўловлари тўлаш бўйича имтиёзлар берилши тартибиға солиниши муносабати билан Ўзбекистон Республикаси Ҳукуматининг айрим қарорларига ўзгартиришлар киришиш, шунингдек баъзиларини ўз кучини йўқотган деб ҳисоблаш тўғрисида».

Идоравий-меъёрий ҳужжат

декларациялари тақдим этиш жойи ҳисоблашиши аниқ белгиланди. Товарларнинг чегарадаги божхона постларида кўздан кечирилиши куйидаги ҳолларда:

товарга илова қилинган ҳужжатлардаги маълумотлар ўзаро бир-бирига мувоффа бўлмаган ёхуд ташилаётган товарларни тўлиқ номи ва кодлари Товарларни тасифлаш ва кодлашнинг уйғунаштирилган тизимиға мувофиқ камиди 6 та белги даражасида кўрсатилмаганда;

божхона назоратининг техник воситаларини кўллаш якунлари бўйича амалдаги маълумотларнинг товарга илова қилинган ҳужжатлардаги маълумотларга номувофиқлиги аниқланганда;

транспорт воситасининг юк бўлмасига бевосита (эркин) кириш имконияти мавжуд бўлганда;

ДБКга республиканинг бошқа хуқуки муҳофаза қилиш органлари ёки республика давлат бошқаруви бошқа органларидан тушган материаллар, шунингдек хорижий давлатларнинг божхона ва бош давлат органларидан ҳамда халқаро ташкилотлардан олинган божхонада кўздан кечиришни амалга ошириш зарурлиги тўғрисидаги маълумотлар мавжуд бўлганда;

давлат божхона хизмати органлари ходимларида божхона қонун ҳужжатлари бузилганини тўғрисида асосли гумон мавжуд бўлганда мажбурий тартибда амалга оширилиши белгиланди.

Бунда кўздан кечириш божхона органи ходимининг билдиригиси асосида ҳамда божхона пости бошлигининг ёхуд унинг вазифасини бажарувчи шахснинг ёзма рухсати билан амалга оширилади.

БОЖХОНАГА УШБУ ҲУЖЖАТЛАР МАЖМУИ ТАҚДИМ ЭТИЛАДИ

Президентнинг «Давлат божхона хизмати органлари фаолиятини янада

Реклама

БЕВОСИТА МУЛОҚОТ

уяли телефондан +99871
стационар телефондан 8371

200-00-59

Солиқ солиш ва бухгалтерия масалалари юзасидан саволларингизга телефон орқали жавоб берамиз.

Соат 10.00 дан 12.00 гача

Хизматлар бепул

– ЎзР ДБКнинг «Божхона юк декларацияларига тузатиши киритиш, қайта расмийлаштириш ва бекор қилиш тартиби тўғрисидаги низомга ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш ҳақида».

Меъёрий-хуқукий ҳужжатларни давлат рўйхатидан ўтказиш ҳолати тўғрисида 2013 йил 2 марта 7 марта гача бўлган маълумот.

✓ КАДРЛАР БУЛИМИ
– Ишдан бўшатилганингизни билмай қолган бўлсангиз

– Ишдан бўшатилган ходимни яна тиклаш 7-бет
✓ СҮНГСУЗ ҮРНИДА
– Суд қарори кўлга қаён берилади
– Гаражни шип-шийдон килиб 8-бет

такомилластириш ва самарадорлигини ошириш чора-тадбирлари түгрисида» (10.08.2011 йилдаги ПК-1595-сон) ва «Мамлакатимизда ишлаб чиқарилган маҳсулотларнинг рақобатбардошлигини янада ошириш ва товарларни республикага ноқонуний олиб киришга қарши курашни кучайтириш түгрисида» (29.01.2013 йилдаги ПК-1913-сон) қарорлари билан божхона органлари олдига божхона тартиботларининг очиқ-ошкоралигини янада таъминлаш, ташки иқтисодий фаолият қатнашчилари учун қулай шарт-шароитлар яратишга доир бир қатор вазифалар қўйилган эди. Улардан бири республика ҳудудига олиб кириладиган товарлар түгрисидаги маълумотларнинг ишончлилигини ошириш саналади.

Вазирлар Маҳкамасининг 4.03.2013 йилдаги 63-сон қарори билан товарлар ва транспорт воситаларини ҳаво, темир йўл, автомобиль ва сув транспортида Ўзбекистон Республикаси божхона чегараси орқали олиб ўтишда ҳар бир транспорт тури учун юк ташувчилар томонидан божхона органларига тақдим этиладиган хужжатлар ва маълумотлар рўйхати тасдиқланди. Улар 2013 йил 1 апрелдан бошлаб амалга киритилади.

Қарор билан белгиланишича, божхона органи юк ташувчилардан Ўзбекистон Республикасининг халқаро шартномаларида ва қонун хужжатларida белгиланган маълумотлар ёки хужжатлардан бошқа маълумотлар ва хужжатлар тақдим этилишини талаб қилишга ҳақли эмас. Ўзбекистон автомобиль ва дарё транспорти агентлиги халқаро автомобильда юк ташивчиларни беришда хорижий давлатларнинг ваколатли органларини ҳамда юк ташувчиларни рўйхатлар бўйича Ўзбекистон чегараси орқали олиб ўтишда товарлар ва транспорт воситалари түгрисидаги маълумотларни мажбурий тақдим этишлари кераклиги түгрисида хабардор қилишлари шарт.

Божхона органлари хорижий тиллардаги маълумотлар бор бўлган ҳужжатлар давлат тилига ёки рус тилига таржима қилинган ҳолда тақдим этилишини талаб қилиш ҳуқуқига эгадирлар. Улар нафақат товарлар ва транспорт воситалари устидан самарали божхона назоратини таъминлашлари, балки тақдим этилган ҳужжатлардаги маълумотларнинг мувофиқ эмаслигини ўз ваколатларига кўра тегишили чораларни қўллаган ҳолда аниқлашлари шарт.

ПРОКУРОРЛАРГА ХИЗМАТ ТУРАР ЖОЙЛАРИ ОЛИШ ҲУҚУҚИ БЕРИЛДИ

Вазирлар Маҳкамасининг 6.03.2013 йилдаги 67-сон қарори билан Хизмат турар жойлари олиш ҳуқуқига эга бўлган шахслар рўйхатига ўзгартиришлар киритилди. Энди ушбу ҳуқуқ нафақат вазирлар ва идораларнинг, балки уларнинг ҳудудий бўлинмалари аппаратларининг масъуль ходимларига ҳам берилди. Шунингдек Рўйхатга прокуратура органларининг ходимлари киритилди.

Шу ўринда эслатиб ўтамизи, Уй-жой кодексининг 75-моддасига мувофиқ ҳусусий, муниципал, идоравий уй-жой

фонди ёки аниқ мақсадли коммунал ўйжой фондининг уйларида жойлашган, ўз меҳнат муносабатлари хусусиятига кўра иш жойига бевосита яқин ерда яшаши керак бўлган фуқаролар кўчиб киришига мўлжалланган турар жойлар хизмат турар жойлари деб ҳисобланади. Сайлаб қўйиладиган лавозимларни эгаллаб турган, меҳнат шартномалари бўйича ишлаётган шахсларга, ҳарбий хизматчиларнинг айрим тоифаларига, шунингдек Рўйхати Вазирлар Маҳкамасининг 27.01.2000 йилдаги 24-сон қарори билан тасдиқланган 22 тоифадаги бошқа шахсларга бериладиган турар жойлар ҳам хизмат турар жойларига киритилиши мумкин.

ЭЪТИБОР УЧУН КОМПЕНСАЦИЯ

Меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш вазирлиги, Халқ таълими вазирлиги, Молия вазирлигининг қарори (АВ томонидан 5.03.2013 йилда 2435-сон билан рўйхатдан ўтказилган) билан Уйда ижтимоий ёрдам хизмати ходимлари ҳамда ногирон болаларни уйида ўқитганилик учун умумтаълим мактабларининг ўқитувчиларига йўл ҳақи компенсацияси тайинлаш ва тўлаш тартиби түгрисидаги низом тасдиқланди.

Низомга кўра компенсация:
ўзгалар ёрдамига муҳтоҷ ёлғиз фуқароларга уйида хизмат кўрсатиш билан банд бўлган туман (шаҳар) бандликка кўмаклашиб ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш марказларининг ижтимоий ходимларига;

болаларни уйида ўқитадиган барча турдаги умумтаълим мактаблари, шу жумладан мактаб-интернатларининг ўқитувчиларига тайинланади.

Компенсация миқдори ойига ЭКИХ-нинг 1 бараварига тенг. У ижтимоий ходимлар-га – иш вақти ойлик меърининг амалда ишланган вақтидан келиб чиқиб; мактаб ўқитувчиларига – мактабдан ўқитиляётган ўқувчининг яшаш жойигача камиди 1,5 километр масофа бўлганда уйда ўқитилаётган бир нафар ўқувчи учун ЭКИХ-нинг 100 фоизи миқдорида тайинланади. Бир нафар уйда ўқитилаётганга бир нечта ўқитувчилар бириктирилган ҳолда уларнинг ҳар бирiga компенсация улар томонидан ҳар ойда амалда ўтказиладиган ўқув соатларининг ўқув режаси ўқув соатларининг умумий миқдоридаги улушкига мутаносиб равишда белгиланади.

Компенсацияни тўлаш ўтган ой учун ойнинг иккинчи ярми ойлик иш ҳақини тўлаш билан бир вақтда, алоҳида тўлов қайдномаси бўйича амалга оширилади. Солиқ кодекси 171-моддаси иккинчи қисмининг 8-бандига мувофиқ у даромад сифатида қаралмайди ҳамда унга ЖШДС, ягона ижтимоий тўлов ва фуқароларнинг суфурта бадаллари солинмайди.

Тақдим этилган ҳужжатларга қисқача шарҳларни экспер特-юристимиз
Елена ЕРМОХИНА тайёрлади.

МАМЛАКАТИМИЗНИ ЯНГИЛАШ ЖАРАЁНЛАРИДА МАҲАЛЛАНИНГ ЎРНИ ВА АҲАМИЯТИ ТОБОРА ОШИБ БОРМОҚДА

1-бетда

паркини мамлакатимизда ишлаб чиқарилган машиналар ҳисобидан янгилаш шулар жумласидандир. Маиший чиқиндиларни ийғиш, транспортировка ва утилизация қилиш бўйича жаҳон амалиётида синовдан ўтган услублар жорий этилади. Тошкентда қаттиқ маиший чиқиндиларни бошқариш тизимини модернизация қилишга оид инвестиция лойиҳасини амалга ошириш кўзда тутилган. Кейинчалик бундай лойиҳалар мамлакатимизнинг бошқа ҳудудларида ҳам амалга оширилади.

Фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари моддий-техник базасини мустаҳкамлаш ишлари давом эттирилади, бу борада тегишили ҳудудий дастурлар қабул қилинади. Чунончи, уларнинг биноларини реконструкция қилиш ва таъмирлаш, компьютер ва бошқа техника воситалари, мебель билан таъминлаш, янги маҳалла гузарларини ташкил этиш ҳамда уларга туташ ҳудудларни ободонлаштириш кўзда тутилган.

Ёрдамга, меҳр-муруваттага муҳтоҷлар ҳақида фамхўрлик қилиш ҳалқимизга хос азалий фазилатлардан бўлиб, истиқпол ўйларида улар янада ривожланмоқда. Аҳолини манзилли ижтимоий қўллаб-куватлашда давлат тузилмаларидан ташқари жамоат ташкилотлари ва фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари ҳам фаол иштирок этмоқда.

«Обод турмуш йили» Давлат дастурини амалга ошириш доирасида оиласар, болалар, ёлғиз қариялар ва ногиронларни ҳам моддий, ҳам маънавий қўллаб-куватлашга қаратилган чора-тадбир-

ларни амалга ошириш белгиланган. Масалан, кам таъминланган оиласарга моддий ёрдам кўрсатилади ва болани вояга етказиш бўйича ижтимоий нафакалар тўланади. Қаровга муҳтоҷ ёлғиз қариялар ҳар ой тегишили моддий ёрдам олади. Маҳаллаларда истиқомат қилаётган ёлғиз пенсионерлар, ногиронлар, бокувчисини йўқотган оиласарга куз-қиши мавсуми арафасида уларни таъмирлашда ёрдам кўрсатилади. Наврӯз, Мустақиллик байрамлари, Хотира ва қадрлаш куни арафасида эса кам таъминланган оиласар, Иккинчи жаҳон уруши қатнашчиларига совалар топширилади, улар учун маданий-маърифий тадбирлар ташкил этилади.

Маҳалла мамлакатимизда ўсиб келаётган ёш авлодни миллий ва умумбашарий қадриятлар, ватанпарварлик, инсонпарварлик, жамият олдидаги ўз бурчи ҳамда масъулиятини чуқур англаш руҳидатариялашади. Чунончи, уларнинг биноларини реконструкция қилиш ва таъмирлаш, компьютер ва бошқа техника воситалари, мебель билан таъминлаш, янги маҳалла гузарларини ташкил этиш ҳамда уларга туташ ҳудудларни ободонлаштириш кўзда тутилган.

ЎЗА материали асосида.

БЮДЖЕТ МАБЛАҒЛАРИДАН ФОЙДАЛАНИЛИШИ УСТИДАН ПАРЛАМЕНТ НАЗОРАТИ

1-бетда

диган ерларнинг менилиратив ҳолатини яхшилаш жамғармаси маблағларидан мақсадли фойдаланиш масалаларига эътиборни янада кучайтириш зарурлигини таъкидладилар. Шу муносабат билан депутатлар етказилган зарарни қайтариш ҳамда унинг ўрнини қоплаш билан бирга, давлат бюджети даромадларини кўпайтириш ҳамда маблағларни мақсадли сарфлаш самарадорлигини оширишга доир кўрсатмаларнинг бажарилиши устидан Ҳисоб палатаси изчил назорат олиб бориши муҳимлигига тўхталиб ўтдилар.

Мажлисда Ҳисоб палатаси ҳисобот даври-

да нафақат молиявий қоидабузарликларни аниқлаш ва бартараф этишга, балки мазкур ҳуқуқбузарликларнинг сабабини таҳлил этиш ҳамда тегишили ҳуқуқий нормаларни такомиллаштириш бўйича тавсиялар ишлаб чиқиши ҳам эътибор қаратганлиги таъкидланди. Бунда **депутатлар корпуси томонидан Ҳисоб палатасига кўп учрайдиган қоидабузарликларни, аниқланган камчиликларни бартараба** этиш ва келгусида **уларга йўл қўймаслик борасида қатъий чора-тадбирлар кўрилиши устидан назоратни кучайтириш зарурлиги ҳам кўрсатиб ўтилди.**

Муҳокама чоғида билдирилган фикрларни ҳисобга олган ҳолда сиёсий партияларнинг 2012 йилдаги фоалиятини молиялаштириш манбалари тўгрисидаги ҳисоботлари ҳам эшитилди.

Конунчилик палатаси Ўзбекистон Республикаси Ҳисоб палатасининг 2012 йилги ҳисоботини тасдиқлади ва тегишили қарор қабул қилди.

Конунчилик палатаси мажлисида сиёсий партияларнинг 2012 йилдаги фоалиятини молиялаштириш манбалари тўгрисидаги ҳисоботлари ҳам эшитилди.

Депутатлар муҳокама жараёнида билдирилган фикрларни ҳисобга олган ҳолда сиёсий партияларнинг 2012 йилдаги фоалиятини молиялаштириш манбалари тўгрисидаги ҳисоботини маълумот учун қабул қилдилар.

Конунчилик палатасининг Ахборот хизмати материали асосида тайёрланди.

ТУРГАН-БИТГАНИ САНСАЛОРИК

Мен паспортини биометрик паспортга алмаштириш учун туман ИИБга бордим. Мени дархол бир кабинетга юбориши, у ерда фуқаро кийимидағи киши 2,5 минг сүм олиб, ариза тұлдириб берди. Бошқа кабинетта бўлим бошлиги илгари мен пропискада бўлган жойдан 1992 йил учун 16 ва 17-сон шакларни сўради. 1992 йилда яшаган жойимга бориб, УФК (ЖЭК) паспортчисига учрашишим кераклигини айтди. Шаҳар паспорт столининг бошлиги ҳам Ҳамза туманинаги паспортчига юборди. Паспортчи ушбу маълумотларга эга эмаслиги ва уларни паспорт столи берк конвертда сўраши кераклигини айтди. Аризани тўлдириган ходим эса агар мен ушбу шакларни олиб келмасам, паспортни алмаштириш ярим йилдан кўпга чўзишини айтди.

Нима қилиши ва қаерга боришим керак? Мен ҳозирги манзил бўйича 1993 йилда прописка қилинганман, амалдаги паспортини ҳам шу ердан олганман. Қисқаси, турган-битгани сансалорлик.

Дарья.

- Туман ИИБнинг кириш-чикиш ва фуқароликни расмийлаштириш бўлими ходимларининг паспортингизни алмаштириш масаласи бўйича талаблари асоссиз, чунки инстанцияларга сўровларни уларнинг ўзлари юборишлари керак.

Сизга республика ИИБнинг кириш-чикиш ва фуқароликни расмийлаштириш бошқармасига Ўзбекистон қонун хужжатларига мувофиқ чоралар кўриш учун ходимларнинг асоссиз ҳаракатлари далили бўйича ёзма ариза билан мурожаат қилингизни тавсия қиласиз.

Сиз қуидаги «ишонч телефонлари» орқали кўнғироқ қилингиз ҳам мумкин: ЎзР Ички ишлар вазирлиги - (8371) 233-39-39;

ИХТИЁРИНГИЗДА - ИККИ ЯРИМ ЙИЛ БОР

Эски паспортли пенсионерларга уни биометрик паспортга алмаштиргунча пенсия берилмас экан деб эшитдим. Шу тўғрими?

Нора.

- Президентнинг «Ўзбекистон Республикасида паспорт тизимини такомиллаштириш бўйича кўшимча чора-тадбирлар тўғрисида» Фармонига (5.01.2011 йилдаги ПФ-4262-сон) мувофиқ Ўзбекистон Республикаси фуқарола-

рининг эски намунадаги паспортларининг амал қилиш муддати ўз кучини 2015 йилнинг 31 декабригача сақлади.

Шу боис сиз эшитган миш-мишлар тўғри эмас.

БУВИМНИКИГА МЕҲМОНГА

Эски намунадаги паспортини амал қилиш муддати 2028 йилгача. Хорижга ойга бориб келмоқчиман. Паспортини эса 2015 йилгача алмаштиришни хоҳламайман.

- Президентнинг «Ўзбекистон Республикасида паспорт тизимини такомиллаштириш бўйича кўшимча чора-тадбирлар тўғрисида» Фармонига (5.01.2011 йилдаги ПФ-4262-сон) кўра Ўзбекистон Республикаси фуқароларининг эски намунадаги паспортлари (биометрик паспорт эмас) 2015 йил 31 декабргача амал қиласи. Агар фуқаро унда амал қилиш муддати чекланмаган ҳолда хорижга чикиш учун рухсат ёзувига эга бўлса, у хорижга тўсиксиз чиқиши мумкин. Агар рухсат ёзуви бўлмаса ёки унинг муддати ўтган бўлса, бундай ёзув қўйилиши учун сиз эски

намунадаги паспортни биометрик паспортга алмаштиришингиз керак. Гап шундаки, хорижий давлатларнинг элчихоналари унда хорижга чикиш учун амалдаги рухсат ёзуви мавжуд бўлгандан гина паспортга виза кўйдилар.

Шу сабабли, агар паспортингизда бундай ёзув бўлмаса ёки унинг амал қилиш муддати тугаган бўлса (у 2 йилни ташкил қиласи), сиз яшаш жойингиздаги кириш-чикиш ва фуқароликни расмийлаштириш бўлимига мурожаат қилингиз ва эски паспортингизни янги, биометрик паспортга алмаштиришингиз лозим.

Марат.

ДОИМИЙ ЯШАШ ЖОИИГА КЎЧГАНДА...

Мен жорий йилнинг априлида доимий яшаш учун Россияга кўчиб кетмоқчиман. 2013 йил 27 декабрда 25 ёшга тўламан. Ҳозир эски намунадаги паспортини биометрик паспортга алмаштириш керакми? Эски паспорт билан йўлга чиқсанда Ўзбекистон Республикасининг чегарасини кесиб ўтишда муаммолар юзага келмайдими?

Иван.

- Апрель ойида бошқа мамлакатга чикиш муносабати билан сиз паспортни ҳозир алмаштиришингиз керак. Чунки унинг амал қилиш муддати Россияга келганингиздан кейин тугайди ва сиз Ўзбекистоннинг Россия Федерации-

сидаги дипломатик ваколатхонасига уни алмаштириш учун мурожаат қилингиз лозим. Акс ҳолда сизни Россия Федерацияси ҳудудида ҳақиқий бўлмаган паспорт билан бўлганингиз учун қайтадан Республикасига депортация қилишлари мумкин.

Эълонлар

ЮРИДИК ХИЗМАТЛАР

Кўнгас мулк бўйича юрист маслаҳатлари. Кадастр*. Тел. 346-16-89.

ADVOVAT ELITE. Судларда вакилич қилиш. Корхоналар, ваколатхоналарни рўйхатдан ўтказиш, қайта ташкил этиш ва уларга юридик хизмат кўрсатиш*. Тел.: 281-52-39, 346-16-89.

ХИЗМАТЛАР

Ташкилотлар учун компьютер ва майший техникини хисобдан чиқариш учун ҳужжатларни тайёрлаш. Тўлов исталган шаклда. Тел.: 233-74-95, 233-17-56, 236-76-46.

Лойиҳа-смета ҳужжатларини тайёрлаймиз*. Тел. (+998 91) 162-60-17.

*Хизматлар лицензияланган. Товар сертификатланган.

Тошкент шаҳар ички ишлар бош бошқармаси - (8371) 233-22-33;

ЎзР ИИВ кириш-чикиш ва фуқароликни расмийлаштириш бошқармаси - (8371) 231-37-98; 232-65-70.

Куидаги масалалар бўйича тушунириш берсангиз. Менинг қизим МДҲ мамлакатларининг бирида иккى йиллик магистратурда ўқияти. У хорижда ўқиши даврида Ўзбекистондаги доимий яшаш жойидан ўчиши керакми? Агар керак бўлса, ўчириш тартиби қандай ва ўқиши тугаганидан кейин Ўзбекистонга қайтадан прописка қилинганда муаммолар юзага келмайдими?

Агар ўқиши даврида ёки уни тугатгандан кейин қизим ўқиган давлатида, масалан, 1 йилга яшаш гувоҳномасини олса, ушбу муддат тугаганидан кейин уни ватанига қайта прописка қилиш тартиби қандай?

И.Собиров.

ҚИЗИМ - ХОРИЖДА ТАЛАБА

- Ўзбекистон Республикасида паспорт тизими тўғрисидаги низомга (Президентнинг 5.01.2011 йилдаги ПФ-4262-сон Фармони билан тасдиқланган) кўра хорижга ўқиши учун чиқанида доимий яшаш жойидан ўчиш мажбурий эмас.

Ўзбекистондан ташқарига доимий яшаш учун чиқиш туфайли ўчган тақдирда қизингиз кейинчалик паспортни алмаштириш ёки уни йўқотиш эҳтимоли билан боғлиқ масалаларни ҳал этиш учун борган мамлакатида консулилк ҳисобига туриши керак. Ўкини тугатганидан кейин у консулилк ҳисобидан чиқиши зарур.

Уни Ўзбекистонга прописка қилиш ма-

саласи «Тошкент шаҳри ва Тошкент вилоятида доимий прописка қилиниши лозим бўлган шахслар - Ўзбекистон Республикаси фуқаролари тоифаларининг рўйхати тўғрисида»ги Конун (14.09.2011 йилдаги ЎРК-296-сон) ёки Ўзбекистон Республикасида паспорт тизими тўғрисидаги низом билан қилинади.

ЯШАШ УЧУН СИНГЛИМНИКИГА КЕЛСАМ

Менинг вазиятимда ёрдам берсангиз. Мен Самарқанд шаҳрида туғилганман, бутун умр Ўзбекистонда яшадим. Қарийб ярим асрни ёш авлодни тарбиялаш ва ўқитишга бағишиладим.

Ҳозирги вақтда пенсиядаман. 64 ёшга кирганман, гипертония касалига учраганман, ёнимда кимдир бўлишига муҳтожман. Ўзим Россия фуқароси, мен у ернинг иклимига мослашишга уриндим, бироқ мослаша олмадим. Самарқандда бирорта қариндошим қолмаган, Тошкентда эса ягона туғишган синглим яшайди. Мен унга яқинроқ жойга кўчиб келишини, турар жой сотиб олиши хоҳлайман. Бироқ олдимда Тошкентда яшовчи бўлишига имкон бермайдиган бир талай тўсиклар пайдо бўлди.

Маълум бўлишича, мен турар жой сотиб олиш ҳуқуқига эга эмас эканман, чунки бу ерда доимий пропискада эмасман. Синглим оиласининг тиқилинч ахволда яшиши унида яшашинга имкон бермайди.

Менинг куидаги саволларимга жавоб берсангиз:

Мен мазкур вазиятда турар жой сотиб олиш ва прописканан ўтишга ҳақиманми?

Синглим кейинчалик ҳади қилиш йўли билан мен учун турар жой сотиб олиши мумкини?

Агар мен вақтинча прописка қилинсанам, қандай муддат мобайнида Тошкент шаҳрида доимий пропискага эга бўлишим мумкин?

Ўзимнинг қариндошлигим ва соғлигим ҳолатини тасдиқлаш учун қандай ҳужжатларни тақдим этишим керак?

Л.Геворкян.

- «Тошкент шаҳри ва Тошкент вилоятида доимий прописка қилиниши лозим бўлган шахслар - Ўзбекистон Республикаси фуқаролари тоифаларининг рўйхати тўғрисида»ги Конун (14.09.2011 йилдаги ЎРК-296-сон) ва Ўзбекистон Республикаси фуқароларини Тошкент шаҳри ва Тошкент вилоятида доимий прописка қилиш тартиби тўғрисидаги йўриқномага¹ мувофиқ Рўйхатнинг 4-бандига тўғри келадиган шахслар - меҳнатга қобилиятсиз бўлган ҳамда ўз оиласи бўлмаган туғишган ака-ука ва опа-сингиллар - Тошкент шаҳрида ўзларининг туғишган ака-ука ёки опа-сингилларни доимий прописка қилинган ўй-жой майдонига доимий прописка қилинешлари мумкин. Улар кириш-чикиш ва фуқароликни расмийлаштириш бўлимига кўйидаги ҳужжатларни тақдим этадилар:

ИИВ белгилаган шаклда ариза;

Ўзбекистон Республикаси Фуқаросининг паспорти;

турар жой учун ҳужжатларни нотариал тасдиқланган нусхалари;

ўй-жой мулқдорининг (мулқдорларининг)

турар жой майдони бериши тўғрисида нотариал тасдиқланган аризаси (розилиги); түғилганлик тўғрисидаги гувоҳноманинг нотариал тасдиқланган нусхалари;

ота-онанинг вафот этганлиги тўғрисида гувоҳнома ёки суднинг уларни вафот этган деб топиш тўғрисида ҳал қилув қарорларининг нусхалари;

мехнатга қобилиятсиз деб топилган, ўз оиласига (эр хотин) ва болаларга эга бўлмаган возга етган туғишган ака-ука ва опа-сингиллар охирги яшиш жойидаги ФХДЕ органларидан уларда эр (хотин) ва болалар йўқлиги тўғрисида маълумотнома ёки Молия вазирлигининг тиббий-мехнат эксперти комиссиялари (ТМЭК) томонидан берилган маълумотномани тақдим этадилар;

прописка учун давлат бўжатлиги тўғрисида квитанция;

прописка тўғрисидаги маълумотларни кириши учун ўй дафтари ёки квартиralарни бўйича карточка (16-сон шакл).

Сиз Тошкентда прописка қилингандан кейин бошқа масалаларни ҳам муваффақият билан ҳал эта оласиз.

¹Ички ишлар вазирининг АВ томонидан 4.05.2012 йилда 2358-сон билан рўйхатдан ўтказилган бўйруғи билан тасдиқланган.

ИККИ МАРОТАБА АЛМАШТИРИЛМАЙДИ

Бу йил эрим 40 ёшга тўлади. Конунга кўра унинг паспорти 45 ёшида алмаштирилиши керак. Бироқ ҳозирги паспорtlар 31.12.2015 йилгача, у 42 ёшга тўлгунча амал қиласи. Демак, у 5 йил мобайнида паспортини иккимаротаба алмаштириши керакми?

Малика.

- Ҳақиқатан ҳам, эрингиз ҳозирги паспорти 2015 йил 31 декабргача ишлатади. Шундан сўнг янги Ўзбекистон Республикасида паспорт тизими тўғрисидаг

ЎЗБЕКИСТОН ҚОНУНЧИЛИГИДАГИ ЯНГИЛИКЛАР

• ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНинг ҚАРОРЛАРИ:

– «Ўзбекистон Республикаси Хукуматининг айрим қарорлариға ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш, шунингдек баъзиларини ўз кучини йўқотган деб ҳисоблаш тўғрисида» (Кўчирма);

– «Божхона тўловлари тўлаш бўйича имтиёзлар берилиши тартибга солиниши муносабати билан Ўзбекистон Республикаси Хукуматининг айрим қарорлариға ўзгартиришлар киритиш, шунингдек баъзиларини ўз кучини йўқотган деб ҳисоблаш тўғрисида».

• ИДРАВИЙ-МЕЪЁРИЙ ҲУЖЖАТ

– ЎзР ДБКнинг «Божхона юк декларациялариға тузатиш киритиш, қайта расмийлаштириш ва бекор қилиш тартиби тўғрисидаги низомга ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш ҳақида».

• МЕЪЁРИЙ-ҲУҚУҚИЙ ҲУЖЖАТЛАРНИ ДАВЛАТ РЎЙХАТИДАН ЎТКАЗИШ ҲОЛАТИ ТЎҒРИСИДА 2013 ЙИЛ 2 МАРТДАН 7 МАРТГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНинг ҚАРОРИ

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ҲУКУМАТИНИНГ АЙРИМ ҚАРОРЛАРИГА ЎЗГАРТИРИШ ВА ҚЎШИМЧАЛАР КИРИТИШ, ШУНИНГДЕК БАЪЗИЛАРИНИ ЎЗ КУЧИНИ ЙЎҚОТГАН ДЕБ ҲИСОБЛАШ ТЎҒРИСИДА

[Кўчирма]

(«Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами», 2013 йил 18 март, 11-сон, 141-модда)

Ўзбекистон Республикаси Президентининг «2013 йил учун асосий макроиктисодий кўрсаткичлар ва Ўзбекистон Республикаси Давлат бюджети параметрлари прогнози тўғрисида» 2012 йил 25 декабрдаги ПҚ-1887-сон қарорини ҳамда Вазирлар Маҳкамасининг «АЁҚШларда сотиладиган автомобиль бензини ва дизель ёнилғисининг чакана нархлариға чегирмалар белгилаш тўғрисида» 2012 йил 30 декабрдаги 375-сон қарорини бажариш юзасидан Вазирлар Маҳкамаси қарор қиласди:

1. Ўзбекистон Республикаси Хукуматининг иловага мувофиқ айрим қарорлариға ўзгартириш ва қўшимчалар киритилсин.

2. Вазирлар Маҳкамасининг «Транспорт воситалариға бензин, дизель ёнилғиси, суюлтирилган ва сиқилган газ ишлатганлик учун жисмоний шахслардан олинадиган солиқ ставкаларини белгилаш тўғрисида» 2011 йил

31 декабрдаги 350-сон қарори ўз кучини йўқотган деб ҳисоблансин.

4. «Ўзбекнефтгаз» миллий холдинг компанияси «Ўздавнефтгазинспекция» билан биргалиқда бир ой муддатда бир тонна автобензин ва дизель ёнилғиси нархини аниқлаш учун ҳажм кўрсаткичини литрлардан тоннага қайта ҳисоблаб чиқиш қўлланилишининг оғирлик коэффициентини белгиласин.

5. Мазкур қарорнинг бажарилишини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг биринчи ўринbosари Р.С.Азимов ва Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринbosари Ф.И.Ибрагимов зиммасига юклансин.

**Ўзбекистон Республикасининг Бош вазири
Ш.МИРЗИЁЕВ.**

Тошкент ш.,
2013 йил 7 март
69-сон.

ЎзР ВМнинг
2013 йил 7 марта 69-сон қарорига
ИЛОВА

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ҲУКУМАТИНИНГ АЙРИМ ҚАРОРЛАРИГА КИРИТИЛАЁТГАН ЎЗГАРТИРИШ ВА ҚЎШИМЧАЛАР

1. Вазирлар Маҳкамасининг «Нефть маҳсулотларини сотиш ва уларга тарифларни шакллантириш тартиби тўғрисида» 2003 йил 1 июлдаги 296-сон қарори (Ўзбекистон Республикаси КТ, 2003 й., 7-сон, 54-модда):

а) 1-бандда:

биринчи ҳатбоши чиқариб ташлансин;
иккинчи ҳатбошидаги «корхоналарнинг» сўзи «нефть базаларининг» сўzlари билан алмаштирилсин;

б) 3-банднинг биринчи ҳатбошидаги «хусусийлаштирилган» сўзи чиқариб ташлансин;

в) иловада:

илованинг номидаги «корхоналарнинг» сўзи «нефть базаларининг» сўzlари билан алмаштирилсин;

4-банд қўйидаги таҳрирда баён қилинсин:

«4. Нефть маҳсулотларини сотиша «Ўзнефтмаҳсулот» акциядорлик компанияси Бухоро нефтни қайта ишлаш заводи ва Фаргона нефтни қайта ишлаш заводидан темир йўл орқали нефть базаларигача ташиш ҳақи мидорини шундай тартибда белгилайдики, бунда айнан бир турдаги бир тонна нефть маҳсулотларининг исталган нефть базасигача ёки нефть базаси филиалигача ташиш суммаси бир хил бўлиши керак. Бунда нефтни

қайта ишлаш заводларининг нефть маҳсулотларини темир йўл орқали ташиш бўйича мумкин бўлган салбий молиявий натижаси умумий ҳўжалик фаолиятидан олинган даромадлар ҳисобига қопланади»;

5-банд қўйидаги таҳрирда баён қилинсин:

«5. «Ўзнефтмаҳсулот» акциядорлик компанияси нефть базаларининг чекланган устама нархлари Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги томонидан декларация қилинади.

Бунда «Ўзнефтмаҳсулот» акциядорлик компанияси нефть базаларининг чекланган устама нархларини декларация қилиш учун ҳисоб-китоблар, нефть маҳсулотларини нефть базаларидан АЁҚШ жойлашган жойгача ташиш бўйича харажатларнинг устама нархлар таркибига киритилишини ҳисобга олган ҳолда, «Ўзнефтмаҳсулот» акциядорлик компанияси томонидан такдим этилади;

9-10-бандлар қўйидаги таҳрирда баён қилинсин:

«9. «Ўзнефтмаҳсулот» акциядорлик компанияси нефть базаларидан автомобиль бензини ва дизель ёнилғисини АЁҚШга сотиш, чегиришни ҳисобга олган ҳолда, ягона чакана нархлар бўйича амалга оширилади.

Бутун республика бўйича ягона чакана нархлар маъфказлаштирилган ҳолда белгиланадиган нефть маҳсулотларини нефть базалари томонидан, шу жумладан АЁҚШ ҳамда нефть базалари таркибига кирадиган бошқа бўлинмалар орқали сотишида сотиш нархи (кўшилган қиймат солигини ва нефть базаси устамиа нархини чегирган ҳолда) ва сотиб олиш нархи ўртасидаги ижобий тафовут тегишли нефтни қайта ишлаш заводларининг депозит ҳисобрақамларига уларнинг етказиб беришларига мутаносиб равишда ўтказилади. Бунда нефтни қайта ишлаш заводларининг депозит ҳисобрақамларига ўтказиладиган сумма автобензинни сотиб олишга харжатларнинг бир қисми шахсларнинг айrim тоифаларига ҳар ойлик пул компенсацияси тўланадиган пул маблағлари суммасига камайтирилади. Кўрсатиб ўтилган ушбу суммалар бўйича ҳар чоракда нефть базалари ва нефтни қайта ишлайдиган заводлари ўртасида таққослашдалолатномалари тузилади.

Нефтни қайта ишлаш заводларининг депозит ҳисобрақамларига ўтказиладиган кўрсатиб ўтилган маблағлар нефть базаларининг бюджетдан ташқари Пенсия жамғармасига, Республика йўл жамғармасига ҳамда Таълим ва тиббиёт муассасаларини реконструкция қилиш, мукаммал таъмирлаш ва жиҳозлаш жамғармасига мажбурий ажратмалари суммасига киритилмайди, ягона солик тўловини тўлашда эса – ягона солик тўловига киритilmайди.

10. Нефть базаларининг чекланган устамиа нархлари декларация қилиш Вазирлар Маҳкамасининг 2010 йил 28 октябрдаги 239-сон қарори билан тасдиқланган Товарлар (ишлар, хизматлар)га тартибга солинадиган нархлар (тарифлар)ни шакллантириш, декларация қилиш (тасдиқлаш) ва белгилаш ҳамда уларнинг қўлланилишини давлат томонидан назорат қилиш тартиби тўғрисидаги низомга ва бошқа қонун хужжатларига мувофиқ амалга оширилади»;

11-банд қуйидаги таҳрирда баён қилинсин:

«11. Барча АЁҚШлар учун, уларнинг жойлашган жойидан қатъи назар, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан тасдиқланадиган автомобиль бензини ва дизель ёқилғисининг чакана нархидан чегиришларнинг ягона миқдори белгиланади»;

12, 13, 14, 141, 18 ва 19-бандлар ўз кучини йўқотган деб ҳисоблансан;»

20-банддаги «Ўзбекистон Республикаси Монополийдан чиқариш ва рақобатни ривожлантириш давлат қўмитаси» сўзлари «Ўзбекистон Республикасининг Хусусийлаштириш, монополиядан чиқариш ва рақобатни ривожлантириш давлат қўмитаси» сўзлари билан алмаштирилсин;

21-банддаги «корхоналар томонидан белгиланган чекланган даражалар» сўзлари ««Ўзнефтмаҳсулот» акциядорлик компанияси нефть базалари томонидан белгиланган» сўзлари билан алмаштирилсин.

2. Вазирлар Маҳкамасининг 2004 йил 5 февралдаги 57-сон қарори (Ўзбекистон Республикаси КТ, 2004 й., 2-сон, 10-модда) билан тасдиқланган Моддий-техника ресурслари стратегик турларини сотишнинг маҳсус тартиби тўғрисидаги низомда:

а) 31-бандда:

иккинчи хатбошидаги «давлат бюджетидан молиялаштириладиган ташкилотларга – ажратилган лимитларга мувофиқ бюджет маблағлари ҳисобига, шунингдек» сўзлари чиқарип ташлансан;

тўртинчи хатбоши чиқарип ташлансан;

б) қуйидаги мазмундаги 31-1-банд қўшилсан:

«31-1. «Ўзнефтмаҳсулот» акциядорлик компанияси нефть базалари томонидан автомобиль бензини ва дизель ёнилғисини давлат бюджетидан молиялаштириладиган ташкилотларга сотиш, ажратилган лимитларга мувофиқ, олдиндан ҳақини 100 фоиз тўлаган ҳолда – чакана нархлар бўйича амалга оширилади.

Бунда бюджет ташкилотлари ажратилган лимитлардан ортиқ автомобиль бензини ва дизель ёнилғисини бюджетдан ташқари маблағлар ҳисобига биржа саводлари орқали сотиб олишлари мумкин»;

в) 34-бандда:

иккинчи хатбошидаги «нефтни қайта ишлаш заводларининг улгуржи сотиш нархи, нефть базаларигача ташиби учун тўлов ва нефть базаларининг устамиа нархи суммаси, шунингдек қонун хужжатларида белгиланган миқдорларда ва ҳолатларда нархга кўшиладиган сумма сифатида ҳосил бўладиган нархлар бўйича» сўзлари «чегиришлар ҳисобига олинган чакана нархлар бўйича» сўзлари билан алмаштирилсан;

учинчи хатбошидаги «қатъий белгиланган» сўзлари «чакана» сўзи билан алмаштирилсан;

г) 36-банднинг учинчи хатбошидаги «қатъий белгиланган» сўзлари «чакана» сўзи билан алмаштирилсан.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИННИГ ҚАРОРИ

БОЖХОНА ТЎЛОВЛАРИ ТЎЛАШ БЎЙИЧА ИМТИЁЗЛАР БЕРИЛИШИ ТАРТИБГА СОЛИНИШИ МУНОСАБАТИ БИЛАН ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ҲУКУМАТИНИНГ АЙРИМ ҚАРОРЛАРИГА ЎЗГАРТИРИШЛАР КИРИТИШ, ШУНИНГДЕК БАЪЗИЛАРИНИ ЎЗ КУЧИНИ ЙЎҚОТГАН ДЕБ ҲИСОБЛАШ ТЎҒРИСИДА

(«Ўзбекистон Республикаси қонун хужжатлари тўплами», 2013 йил 18 март, 11-сон, 143-модда)

Боҷхона тўловлари тўлаш бўйича имтиёзлар берилishiни тартибга солиш ва уларни қўллаш бўйича нормативи ҳуқуқий хужжатлар бири-бирини тақорлашига йўл қўймаслик мақсадида Вазирлар Маҳкамаси қарор қиласди:

1. Ўзбекистон Республикаси Ҳукуматининг 1-иловага мувофиқ айrim қарорларига ўзгартиришлар киритилсан.

2. Ўзбекистон Республикаси Ҳукуматининг 2-иловага мувофиқ айrim қарорлари ўз кучини йўқотган деб ҳисоблансан.

3. Мазкур қарорнинг бажарилишини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг биринчи ўринбосари Р.С.Азимов зиммасига юклансин.

**Ўзбекистон Республикасининг Бош вазири
Ш.МИРЗИЁЕВ.**

Тошкент ш.,
2013 йил 12 март
71-сон.

ЎзР ВМнинг 2013 йил 12 марта 71-сон қарорига
1-ИЛОВА

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ҲУКУМАТИНИНГ АЙРИМ ҚАРОРЛАРИГА КИРИТИЛАЁТГАН ЎЗГАРТИРИШЛАР

1. Вазирлар Маҳкамасининг «Ўзбекистон Республикасида кумуш буюмлар ишлаб чиқарувчи қувватларни барпо этиш тўғрисида» 1993 йил 25 марта 158-сон қарори 10-бандининг учинчи хатбоши чиқарип ташлансан.

2. Вазирлар Маҳкамасининг «Ўзбекистон Республикасида тиббиёт ва фармацевтика саноатини ривожлантиришни давлат томонидан қўллаб-қувватлаш чора-тадбирлари тўғрисида» 1996 йил 14 августдаги 283-сон

қарорининг 4-бандида:

- а) учинчи хатбоши чиқариб ташлансин;
  - б) тўртинчи хатбоши учинчи хатбоши деб ҳисоблансан.
3. Вазирлар Маҳкамасининг «Ўзбекистон Республикасида ташки савдо фаолиятини эркинлаштириш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида» 1998 йил 31 марта даги 137-сон қарорининг 5-банди қўйидаги таҳрирда баён қилинсин:

«5. Маълумот учун қабул қилинсинки, импорт қилувчиларга тариф имтиёзлари ва преференциялар бериш

амалдаги қонун ҳужжатлари билан тартибга солинади.

Белгилаб қўйилсинки, амалдаги қонун ҳужжатларига кўра белгиланган товарлар билан бир қаторда, шунингдек қўйидаги товарлардан:

кўргазмалар, реклама ва тақдимотлар учун экспонатлар сифатида четдан олиб кирилаётган товарлардан;

четга олиб чиқиладиган маҳсулотлар ишлаб чиқариш учун қайта ишлашга бериш асосида четдан олиб кириладиган хом ашё, материаллар ва бутловчи буюмлардан импорт божхона божлари олинмайди».

ЎзР ВМнинг 2013 йил 12 марта даги 71-сон қарорига
2-ИЛОВА

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ҲУКУМАТИНИНГ ЎЗ КУЧИНИ ЙЎҚОТГАН АЙРИМ ҚАРОРЛАРИ РЎЙХАТИ

1. Вазирлар Маҳкамасининг «Халқаро савдо обьектлари республика комплексини ташкил этиш тўғрисида» 1992 йил 16 сентябрдаги 433-сон қарорининг 12 ва 13-бандлари.

2. Вазирлар Маҳкамасининг «Хоразм автомобиль ишлаб чиқариш бирлашмаси фаолиятини қўллаб-кувватлаш ва унинг маҳсулотларини сотишни ташкил этиш чора-тадбирлари тўғрисида» 1996 йил 28 февралдаги 77-сон қарори.

3. Вазирлар Маҳкамасининг «Республика аҳолисини дори-дармонлар билан таъминлаш чора-тадбирлари тўғрисида» 1997 йил 7 августдаги 391-сон қарорининг 4-банди.

4. Вазирлар Маҳкамасининг «1999–2005 йилларда академик лицейлар ва касб-хунар коллежларининг моддий-техника базасини ривожлантириш ҳамда маблағ билан таъминлаш дастури тўғрисида» 1998 йил 23 сентябрдаги 406-сон қарорининг 6-банди.

5. Вазирлар Маҳкамасининг «Дон ўриш-йигиши комбайнлари ва ҳайдов агрегатларини ҳарид қилиш тўғрисида» 1999 йил 2 апрелдаги 152-сон қарорининг 10-банди.

6. Вазирлар Маҳкамасининг «Ўзбекистон Республикасининг 2000 йилги макроиқтисодий ва давлат бюджети асосий истиқбол кўрсаткичлари тўғрисида» 1999 йил 31

декабрдаги 554-сон қарорининг 6-банди.

7. Вазирлар Маҳкамасининг «Электр энергияси учун олдиндан ҳақ тўлаш тизимига эга бўлган электр энергияси электрон ҳисоблагичлар ишлаб чиқаришни ташкил этиш чора-тадбирлари тўғрисида» 2000 йил 29 июндаги 248-сон қарорининг 6-банди.

8. Вазирлар Маҳкамасининг «Ўзбекистон Республикасининг 2001 йилги асосий макроиқтисодий кўрсаткичлари прогнози ва Давлат бюджети параметрлари тўғрисида» 2000 йил 26 декабрдаги 500-сон қарорининг 10-банди.

9. Вазирлар Маҳкамасининг «Медиз қўшма корхонасида бир марта фойдаланиладиган шприцлар ишлаб чиқаришни кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида» 2001 йил 4 октябрдаги 399-сон қарорининг 7-банди.

10. Вазирлар Маҳкамасининг «Халқаро савдо-кўргазма комплекси курилишини тугаллаш чора-тадбирлари тўғрисида» 2002 йил 8 ноябрдаги 386-сон қарорининг 8-банди.

11. Вазирлар Маҳкамасининг «Ўзбекистон Республикаси Ҳукуматининг айrim қарорларига ўзгартиришлар киритиш ва айримларини ўз кучини йўқотган деб ҳисоблаш тўғрисида» 2007 йил 17 майдаги 102-сон қарорига (Ўзбекистон Республикаси КТ, 2007 й., 5-сон, 29-модда) илованинг 1 ва 2-бандлари.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ДАВЛАТ БОЖХОНА ҚЎМИТАСИННИГ ҚАРОРИ

БОЖХОНА ЮК ДЕКЛАРАЦИЯЛАРИГА ТУЗАТИШ КИРИТИШ, ҚАЙТА РАСМИЙЛАШТИРИШ ВА БЕКОР ҚИЛИШ ТАРТИБИ ТЎҒРИСИДАГИ НИЗОМГА ЎЗГАРТИРИШ ВА ҚЎШИМЧАЛАР КИРИТИШ ҲАҚИДА

Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан 2013 йил 11 марта рўйхатдан ўтказилган.
Рўйхат рақами 2143-2.

(«Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами», 2013 йил 18 марта, 11-сон, 146-модда)

Ўзбекистон Республикаси Божхона кодекси (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 1998 йил, 2-сон, 36-модда), «Давлат божхона хизмати тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунининг 6-моддаси (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 1997 й., 9-сон, 230-модда), Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2012 йил 18 июлдаги ПФ-4455-сон «Ишибилармонлик мухитини янада тубдан яхшилаш ва тадбиркорликка янада кенг эркинлик бериш чора-тадбирлари тўғрисида»ги Фармони (Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами, 2012 й., 29-сон, 328-модда) ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2012 йил 29 декабрдаги 370-сон «Товарларни электрон шаклда божхона расмийлаштируви тартиби тўғрисида»ги қарорига (Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами, 2013 й., 1-сон, 9-модда) асосан

Ўзбекистон Республикаси Давлат божхона қўмитаси қарор қиласи:

1. Ўзбекистон Республикаси Давлат божхона қўмитасининг 2010 йил 19 августдаги 01-02/15-17-сон қарори (рўйхат рақами 2143, 2010 йил 24 сентябрь) (Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами, 2010 й., 38-сон, 339-модда) билан тасдиқланган Божхона юк декларацияларига тузатиш киритиш, қайта расмийлаштириш ва бекор қилиш тартиби тўғрисидаги низомга иловага мувофиқ ўзгартириш ва қўшимчалар киритилсин.

2. Мазкур қарор расмий эълон қилинган кундан эътиборан кучга киради.

Давлат божхона қўмитаси раиси
З.ДУСАНОВ.

Тошкент ш.,
2013 йил 8 февраль
01-02/15-17-сон.

**БОЖХОНА ЮК ДЕКЛАРАЦИЯЛАРИГА ТУЗАТИШ КИРИТИШ,
ҚАЙТА РАСМИЙЛАШТИРИШ ВА БЕКОР ҚИЛИШ ТАРТИБИ ТҮГРИСИДАГИ НИЗОМГА
КИРИТИЛАЁТГАН ЎЗГАРТИРИШ ВА ҚУШИМЧАЛАР**

1. Муқаддима «қўйилгандан сўнг» деган сўзлардан кейин «қоғоз ёки электрон шаклдаги» деган сўзлар билан тўлдирилсин.

2. 5-бандда «БЮДнинг биринчи нусхасини» деган сўзлар «БЮДни» деган сўз билан алмаштирилсин.

3. 14-бандда:

учинчи хатбошида «ҳамда бланк типографик рақамлари» деган сўзлар «раками» деган сўз билан алмаштирилсин;

еттинчи хатбошида «БЮДнинг биринчи нусхаси (божхона учун нусха)» деган сўзлар «қоғоз шаклдаги БЮДнинг биринчи нусхаси (божхона учун нусха) ёки электрон шаклдаги БЮДнинг қоғоз нусхаси» деган сўзлар билан алмаштирилсин.

4. 16-банд куйидаги мазмундаги хатбоши билан тўлдирилсин:

«БЮДнинг электрон нусхасига ўзгартириш киритиш мазкур Низомнинг 18-банди иккинчи хатбошисида кўрсатилган тартибда амалга оширилади.».

5. 18-банд куйидаги мазмундаги хатбоши билан тўлдирилсин:

«Комиссия томонидан электрон шаклдаги БЮДга ўзгартириш киритиш ёки уни қайта расмийлаштириш түгрисида қарор қабул қилинганда ёки божхона органи

мансадбор шахсининг билдиригисига худудий божхона органи бошлигининг резолюциясига кўра, мазкур электрон шаклдаги БЮДни расмийлаштирган божхона постида божхона органи мансабдор шахси томонидан, уч иш куни давомида, бошланғич тақдим этилган электрон шаклдаги БЮД «рўйхатга олинган расмийлаштирилган» мақомидан «қайта расмийлаштирилган» мақомига ўтказилади ва унинг ўрнига маълумотлар базасида тўғриланган электрон шаклдаги БЮД рўйхатга олинади.».

6. 20-банд қуйидаги мазмундаги хатбоши билан тўлдирилсин:

«Электрон шаклдаги БЮДни бекор қилиш түгрисида қарор қабул қилинганда мазкур электрон шаклдаги БЮДни расмийлаштирган божхона постида божхона орган мансабдор шахси томонидан, уч иш куни давомида, бошланғич тақдим этилган электрон шаклдаги БЮД «рўйхатга олинган расмийлаштирилган» мақомидан «бекор қилинган» мақомига ўтказилади.».

7. Илованинг 2-банди «ёки электрон шаклдаги БЮДнинг юк эгаси ёки божхона брокери учун тайёрлаб берилган қоғоз нусхалари («экспорт» режимида юк мўлжалланган мамлакатга юбориш учун тайёрлаб берилган нусха бундан мустасно)» деган сўзлар билан тўлдирилсин.

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ АДЛИЯ ВАЗИРЛИГИ ВАЗИРЛИКЛАР, ДАВЛАТ ҚЎМИТАЛАРИ ВА
ИДОРАЛАРНИНГ НОРМАТИВ-ХУҚУҚИЙ ХУЖХАТЛАРИНИ ДАВЛАТ РЎЙХАТИДАН ЎТКАЗИШ ҲОЛАТИ
ТҮГРИСИДА 2013 ЙИЛ 2 МАРТДАН 7 МАРТГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТНИ МАЪЛУМ ҚИЛАДИ**

I. ДАВЛАТ РЎЙХАТИДАН ЎТКАЗИЛДИ:

1. «Шаҳар йўловчилар транспортида (таксидан ташқари) айrim тоифадаги фуқароларга бепул юриш хукуқини берувчи ягона гувоҳномаларни бериш тартиби түгрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида» Ўзбекистон автомобиль ва дарё транспорти агентлиги бошлигининг 2013 йил 29 январдаги 2-сонли бўйруғи.

2013 йил 4 марта рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 2434.

2. «Ўйда ижтимоий ёрдам хизмати ходимлари ҳамда ногирон болаларни уйда ўқитганлик учун умумтаълим мактабларининг ўқитувчиларига йўл ҳақи компенсацияси тайинлаш ва тўлаш тартиби түгрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида» Ўзбекистон Республикаси Мехнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш вазирлиги, Халқ таълими вазирлиги, Молия вазирлигининг 2013 йил 28 январдаги 5-СП, 3, 10-сонли қарори.

2013 йил 5 марта рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 2435.

3. «Божхона қийматини тўғрилаш БҚТ-1 ва БҚТ-2 шаклларини тўлдириш бўйича йўриқномага ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш түгрисида» Ўзбекистон Республикаси Давлат божхона қўмитасининг 2013 йил 8 февралдаги 01-02/15-18-сонли қарори.

2013 йил 6 марта рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 920-5.

4. «Йўл патталарини бериш ва улардан фойдаланиш тартиби түгрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида»ги қарор, шунингдек унга ўзгартириш ва қўшимчаларни ўз кучини йўқотган деб топиш түгрисида» Ўзбекистон Республикаси Марказий банки Бошқарувининг 2013 йил 16 февралдаги 4/9-сонли қарори.

2013 йил 6 марта рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 1115-3.

5. «Эркин муомалага чиқариш» божхона режимига мувофиқ шартли чиқариб юборилаётган товарларни божхона расмийлаштирувидан ўтказиш тартиби түгрисидаги низомга ўзгартиришлар ва қўшимча киритиш ҳақида» Ўзбекистон Республикаси Давлат божхона қўмитасининг 2013 йил 7 февралдаги 01-02/12-16-сонли қарори.

2013 йил 6 марта рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 1404-3.

6. «Ўзбекистон Республикаси божхона чегараси орқали магистрал газ ўтказиш қувурларида олиб ўтилаётган табиий газни божхона назорати ва божхона расмийлаштирувидан ўтказиш тартиби ҳақида»ни низомга ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш түгрисида» Ўзбекистон Республикаси Давлат божхона қўмитасининг 2013 йил 7 февралдаги 01-02/12-15-сонли қарори.

2013 йил 6 марта рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 1609-1.

7. «Ўзбекистон Республикаси Марказий банки томонидан тижорат банклари ва уларнинг филиаллари раҳбарлари, бош бухгалтерлари, бошқарув аъзолари, кредит уюшмалари ҳамда микрокредит ташкилотлари ижро органлари раҳбарлари лавозимларига тавсия этилаётган номзодларга нисбатан малака талаблари қўйиш тартиби түгрисида низомни тасдиқлаш ҳақида»ги қарорга ўзгартиришлар киритиш түгрисида» Ўзбекистон Республикаси Марказий банки Бошқарувининг 2013 йил 16 февралдаги 4/6-сонли қарори.

2013 йил 6 марта рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 1641-2.

II. ДАВЛАТ РЕЕСТРИДАН ЧИҚАРИЛДИ:

«Йўл патталарини бериш ва улардан фойдаланиш тартиби түгрисидаги низом», 1-2-сон ўзгартириш ва қўшимчалар (рўйхат рақами 1115, 2002 йил 14 март), (рўйхат рақами 1115-1, 2002 йил 21 май), (рўйхат рақами 1115-2, 2003 йил 20 декабрь). Ўзбекистон Республикаси Марказий банки Бошқарувининг қарори билан тасдиқланган.

Адлия вазирининг 2013 йил 6 марта даги 70-мҳ-сон бўйруғи билан давлат реестридан чиқарилди.

Мазкур хужхатлар қонунчиликка ўзгартириш киритилиши ва/ёки янги норматив-хуқуқий хужхат қабул қилиниши муносабати билан давлат реестридан чиқарилди.

ИШДАН БЎШАТИЛГАНИНГИЗНИ БИЛМАЙ ҚОЛГАН БЎЛСАНГИЗ

Мен 3 йилга тузилган контрактга асосан ишлардим. Муддатнинг ўртасида менга 3 йиллик болани парвариш қилиш таътили берилди. Шартнома-нинг муддати ушбу даврда тугаши керак бўлса-да, бироқ оғзаки тарзда мен билан янги шартнома тузиш кераклигини айтишибди. Мехнат шартномасининг муддати тугаши билан, болани парвариш қилиш таътилининг муддати тугамаган бўлса ҳам, мени ишдан бўшатишибди. Ишдан бўшати-лишимни жойлар йўқлиги билан асослашибди. Кўлимга меҳнат дафтарча-си беришибди, ишсизлик нафақаси тўлашмади, меҳнат биржасига ахбо-рот юборишмади. Бир йилдан кейин фирмага ёзма равишибда: «Декрет-дан чиқяпман, менга иш жойи беришингизни сўрайман», – деб мурожаат қилганимда, менга: «Сиз бизда ишламайсиз», – деб жавоб беришибди. Судга эъво беришнинг барча муддатлари эса ўтиб бўлган.

Мен кимман: ҳозир 2,5 ёшга тўлган болани парвариш қилиш таъти-лидаги ходиммани ёки ишсизми? Хукукларимни ҳимоя қилиш учун қаерга мурожаат қиласай?

М.Шахобиддинова.

ИШДАН БЎШАТИЛГАН ХОДИМНИ ЯНА ТИКЛАШ

Мен ЁАЖда уч йилдан кўпроқ вақт юрист бўлиб ишладим. Директорнинг буйруғи билан узри сабабларсиз прогул қилганим учун МК 100-моддаси иккинчи қисмининг 4-бандига асосан ишдан бўшатилдим. Даъво аризамни кўриб чиқсан фуқаролик ишлари бўйича туманлараро суднинг ҳал қилув қарори билан ишдан бўшатиш тўғрисидаги буйруқ бекор қилинди, мен юрист лавозимига тикландим. Жавобгар – ЁАЖдан менинг фойдамга мажбурий прогул вақтим учун иш ҳақи ва маънавий зарар учун компенсация ундириш ўрсатилди.

Бироқ ушбу қарор амалда ҳам, юридик жиҳатдан ҳам бажарилмади. ЁАЖ буни маж-бурий прогулим даври мобайнида юридик департамент барпо этилганлиги, шу муносабат билан штат жадвали ўзгарганлиги билан изоҳлайди. Энди эса унда менинг лавози-мим йўқ, бошқа лавозимларнинг ҳаммаси эса бутланган.

Қонунга хилоф равишибда ишдан бўшатилган ходимни аввалги ишда тиклаш таомилини батафсил тушунтириб берсангиз. Ишдан бўшатилган ходимни ишга тиклаш тўғрисидаги суд қарорини бажармаслик қандай оқибатларга олиб келади? Менинг ҳолатимда юридик департаментни барпо қилиш ва штат жадвалига ўзгартиришлар киритиш тўғрисидаги буйруқни бекор қилиш ҳамда бундан келиб чиқадиган оқибатлар билан бирга юридик департа-ментни барпо этиш йўли билан ишлаб чиқариш ва меҳнатни ташкил этишга ўзгари-шилар киритиш хусусида янги буйруқ чиқариш (МКнинг 89-моддаси) керакми?

А.Ортикова, юрист.

– Аввалги ишга тиклаш далили ходимнинг унга аввалги ишни – яъни ўша мутахассислик ёки лавозимга, ўша меҳнат шароитлари билан бериш; мажбурий прогул вақтига ҳақ тўланиши хукуқини юзага келтиради (Меҳнат кодексининг (МК) 111, 112-моддалари, 142-моддаси биринчи қисмининг тўртинчи хатбоши, 271-моддасининг биринчи қисми; 273-моддасининг биринчи қисми, 275-моддасининг учинчи қисми).

Суднинг ишга тиклаш тўғрисидаги ҳал қилув қарори ижро-сини орқага суришга йўл кўйилмайди. Орқага суриш деганда: иш берувчининг ходимни ишга тиклаш тўғрисидаги буйруқ чиқармаслиги; унга иш берилмаслиги ёки суднинг қарори ёхуд аввалги ишга тиклаш тўғрисидаги буйруқда кўрсатилган лавозим (мутахассислик) берилмаслиги тушунилади.

Ходимни уни ишга қўйиш ва у билан меҳнат шартномасини бекор қилиш тўғрисидаги буйруқни бекор қилиш уни ишга тиклаш учун етарлича шарт бўлиб хисобланади. Бунинг учун буйруқ чиқариш керак, унда ишга тикланувчининг фамилияси, исми-

шарифи, уни тиклаш учун асос (суднинг ҳал қилув қарори), у тикланаётган лавозим ва тиклаш санаси кўрсатилади.

Агар ишга тиклаш тўғрисидаги буйруқ суднинг қарори қонуний кучга киргандан кейин расмийлаштирилса, унда қўшимча ра-вишда қўйидагилар кўрсатилиши мумкин: мажбурий прогул кунлари сони; прогул вақти учун тўланадиган ўртача иш ҳақи миқдори; суд томонидан белгиланган маънавий зарарни компенсациялаш суммаси; меҳнат дафтарасига меҳнат шартномасини бекор қилиш тўғрисидаги ёзувни ҳақиқий эмас деб топиш хусусидаги ёзувни киритиш.

Ушбу буйруқ билан ходимни тилхат олиб таништириш керак. Агар у буйруқни имзолашдан бош тортса, тегишли далолатнома тузилади.

ИШ БЕРУВЧИННИГ илга-ри ишдан бўшатилган ходимни ишга тиклаш тўғрисидаги буйруғи меҳнат шартномасини бекор қилинган ходимнинг ўрнига қабул қилинган ходим билан меҳнат шартномасини бекор қилиш учун асосга айланади (МК

Кадрлар бўлими

– Сизнинг мурожаатингизда ташкилотнинг фаолияти йўналиши ва ташкилий-хукукий шакли тўғрисида ҳеч нарса айтилмаганлиги сабабли факат вазиятнинг умумий баҳосини беришим мумкин. Мазкур ҳолда меҳнат қонунчилигининг бир нечта қоидалари бузилган. Иш берувчининг меҳнат шартномасини муддати тугаши муносабати билан бекор қилиш тўғрисида буйруғи (фармойиши) ходимга эълон қилинмаган. Муддати тугаганлиги сабабли меҳнат шартномаси бекор қилинган ҳолларда ҳомиладор аёллар ва 3 ёшга тўлмаган боласи бор аёлларни мажбурий ишга жойлаштириш талаби бажарилмаган. Ишга жойлаштириш даврида ходимнинг иш ҳақи сакланмаган (бу муҳлат муддатли меҳнат шартномаси тугаган кундан бошлаб 3 ойдан ошмаслиги керак) (Меҳнат кодекси (МК) 237-моддасининг иккинчи қисми).

МК 270-моддасининг биринчи қисмига кўра ходим у билан тузилган меҳнат шартномаси бекор қилинганлиги ҳақидаги буйруқнинг нусхаси берилиган кундан бошлаб 1 ой мобайнида ишда тиклаш тўғрисидаги меҳнат низосини ҳал этиш учун судга мурожаат этишга ҳақли. Муддатлар узри сабабларга кўра ўтказиб юборилган тақдирда, бу муддатлар суд томонидан қайта тикланиши мумкин (МК 270-моддасининг иккинчи қисми).

Ўз меҳнат ҳукукларингизни ҳимоя қилиш учун сиз суддан ташқари ваколатли органларга ҳам мурожаат этишингиз мумкин. Чунончи, ходим Меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш вазирлигининг давлат меҳнат ҳукук инспекцияси ва прокуратурага мурожаат қилиши учун ходим норози бўлган буйруқлар устидан шикоят қилиш муддатлари келтирилмаган,

сида кўрсатилган меҳнат вазифасини бажаришга қўйишни билдиради, унинг лавозими эса штат жадвалида назарда тутилиши керак. Шу сабабли, агар ходимни ишга тиклашда унинг лавозими штат жадвалида бўлмаса, иш берувчи ўзининг буйруғи билан бир вақтнинг ўзида штат жадвалига тегишли ўзгартиришлар киритиши ёки янги штат жадвалини тасдиқлаши шарт. Акс ҳолда ташкилот меҳнат қонунчилигини бузганилиги учун маъмурий жавобгарликка тортилиши мумкин (Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодекснинг 49-моддаси). Шуни таъкидлаш лозимки, «штатдан ташқари» ёки «штатсиз» тушунчалари меҳнат қонунчилигидан мавжуд эмас. Бинобарин, иш берувчи штат жадвалига ходим тикланаётган лавозимни киритиши шарт.

МЕҲНАТ шартномасининг қандай шартлари қай ҳолатларда ўзгартирилиши мумкинлиги хусусидаги масалалар ҳар доим мунозарали бўлиб келган. Шартларни белгилаш чоғида иш берувчилар кўпинча ходимлар билан судлашишга олиб келадиган хатоларга йўл кўядилар.

Иш берувчи МКнинг 89-моддасига мувофиқ ҳаракат қилиб, ходимнинг розилигисиз меҳнат шартларини ўзгартиришга факат технологиядаги, ишлаб чиқариш ва меҳнатни ташкил этишдаги ўзгаришлар, ишлар (маҳсулот, хизматлар) ҳажмининг қисқарганлиги, башарти бундай ўзгаришлар ходимлар сони ёки ишлар хусусиятининг ўзгаришига олиб келиши олдиндан аниқ бўлган ҳоллардагина ҳақлиdir.

Иш берувчи меҳнат шартларидаги бўлажак ўзгаришлар, шунингдек уларнинг сабаблари ҳақида ходимни камида 2 ой олдин ёзма равишибда огохлантириб тилхат олиши шарт (МК 89-моддасининг учинчи қисми). Бунда шуни ҳисобга олиш лозимки, агар меҳнат шартномасини мазкур асос бўйича бекор қилиш шунга сабабчи бўлган ўзгаришлар туфайли ходим объектив сабабларга кўра ав-

валги ишни давом эттириши мумкин бўлмасагина асосли деб топилиши мумкин. Агар ушбу ўзгартиришлар ходимлар сони (штат) ёки бажариладиган ишлар хусусиятига эмас, факат меҳнат шартларига (иш режими, ҳақ тўлаш тизими, меҳнат таътилининг муддати, лавозим номи ва бошқалар) таъсир қилса, иш берувчи белгиланган тартибда ходимнинг розилигисиз меҳнат шартларини ўзгартириб, унга қонун ҳужжатларида назарда тутилган барча кафолатларни беришга ҳақлиdir (МКнинг 89-моддаси). Ходим янги меҳнат шартларида ишлашни давом эттиришдан бош тортса, у билан меҳнат шартномаси янги меҳнат шартлари жорий этилиши муносабати билан эмас, балки айни унинг ушбу шартларда ишлашдан бош тортниши муносабати билан бекор қилиниши мумкин, унга якуний ҳисоб-китоб ва фойдаланилмаган таътил учун компенсация, ўртача ойлик иш ҳақидан кам бўлмаган миқдорда ишдан бўшатиши нафақаси тўланади (МК 89-моддасининг тўртинчи қисми, 109, 110, 151-моддалари; Олий суд Пленумининг 17.04.1998 йилдаги 12-сон қарори 41, 42-бандлари).

Сўзимиз якунидаги шуни айтмоқчиман. Иш берувчи судда ўз позициясини ҳимоя қилишга тайёр бўлиши керак. Ходим билан меҳнат шартномасини бекор қилишнинг тўғрилиги хусусида низо юзага келган тақдирда у аввалги меҳнат шартларини сақлаш имконияти йўклигини исботлаши шарт.

Реклама

“AMIR-AUDIT” МЧЖ
аудиторлик ташкилоти
Ўзр АВННинг 12.01.2005 йилдаги 991-сон гувоҳномаси.

Ўзбекистон
Республикасидаги
барча хўжалик юритувчи
субъектларда аудиторлик
текширувлари ўтказади

Малака сертификатли
аудиторлари ишга қабул
қиламиш
Бухгалтерия хисоботи ва баланс тузиш
Тел.: (+99890) 187-04-68, (+99894) 644-62-23,
296-55-78; факс (8371) 296-52-15

Оила муносабатлари

СУД ҚАРОРИ ҚЎЛГА ҚАЧОН БЕРИЛАДИ

Яқинда мен даъвогар сифатида иштирок этган фуқаролик иши бўйича суд жараёни якунланди. Даъво талабларим рад этилгани боис суднинг ҳал қилув қарори устидан апелляция инстанцияси шикоят қўймоқчиман. Бироқ менга қарорни беришмаяпти, ҳолбуки орадан 3 ҳафта ўтиб кетди. Суднинг ҳал қилув қарори қанча вақт мобайнида берилиши керак?

Комила.

— Фуқаролик процессуал кодекси (ФПК)нинг 203-моддасига кўра суднинг ҳал қилув қарори иш кўриб бўлинганидан сўнг дархол чиқарилади. Алоҳида ҳолларда жуда мураккаб ишлар юзасидан асослантирилган ҳал қилув қарорини тайёрлаш кўп билан 3 кунга кечикирилиши мумкин, лекин ҳал қилув қарорининг хулоса қисмини суд ишни кўриш тамомланган маъжиснинг ўзидаёт эълон қилиши керак. Айни бир вақтда суд ишда иштирок этувчи шахслар асослантирилган ҳал қилув қарори билан қаҷон танишиб чиқишлари мумкинлигини эълон қиласди. Ҳал қилув қарорининг эълон қилинган хулоса қисми судья (судьялар) томонидан имзоланади ва ишга кўшиб қўйилади.

ФПКнинг 223-моддасига кўра тарафлар ва ишда иштирок этувчи бошқа шахсларнинг илтимосига кўра, уларга суднинг ҳал қилув қарори ёки иш юритишини тўхтатиб туриш, тугатиш ёки аризани кўрмай колдириш ҳақида чиқарган ажримининг нусхаси берилади. Амалиётда ҳал қилув қарорлари улар чиқарилганидан кейин 10 кун ўтгач берилади. Бироқ мен ҳал қилув қарорларини 20 кундан кейин, бир гал эса ҳатто 40 кундан кейин олганман. Афсуски, Кодексда қандай муддат мобайнида суднинг ҳал қилув қарори иш бўйича тарафлар (даъвогар ва жавобгар) ёки аризачига берилиши кераклиги кўрсатилмаган. Ваҳоланки, агар ФПКнинг 203-моддасига кўра ҳал қилув қарори у чиқарилган кундан бошлаб кўпи билан 3 кун ичидан тўлиқ тузилиши керак бўлса, мантиқан олганда шундан сўнг дархол тарафга унинг илтимосига кўра нусхаси берилиши керак. Фуқаролик процессуал кодексида фақат суд маъжисига келмаган шахсларга ҳал қилув қарорини юборишига кўрсатилган. Чунончи, суд маъжисига келмаган тарафлар ва ишда иштирок этувчи бошқа шахсларга суднинг ҳал қилув қарори ёки иш юритишини тўхтатиб туриш, тугатиш ёки аризани кўрмай колдириш тўғрисидаги ажримининг нусхаси ҳал қилув қарори ёхуд ажрим чиқарилган кундан эътиборан 5 кундан кечикиримай юборилади (ФПКнинг 223-моддаси).

Суд маъжисини ўтказиш вақти ва жойидан лозим даражада хабардор қилинган жавобгар унга келмаган тақдирда иш сиртқи юритиш тартибида, агар даъвогар бунга норозилик билдирилас, кўриб чиқилиши мумкин. Суд маъжисига келмаган тарафга сиртдан чиқарилган ҳал қилув қарорининг нусхаси у чиқарилган кундан эътиборан 5 кундан кечикиримай юборилади (ФПКнинг 228-моддаси).

Давлат ва бошқа органларнинг, шунингдек мансабдор шахсларнинг ҳаракатлари (карорлари) устидан шикоятлар бўйича кўрилган ишларга келсак, Олий суд Пленумининг «Фуқароларнинг хукуклари ва эркинликларини бузадиган хатти-ҳаракатлар

'Суд бўйруги судьянинг ундирувчининг аризасига кўра чиқарилган, суд мухокамасиз сўзсиз талабларга кўра қарздордан пул маблагларини ундириши ёки кўчар мулкни талаб қилиб олиш тўғрисида чиқарилган хужжатидир.

Иккисидай-хукукий газета
НОРМА МАСЛАХАТЧИ
ХУКУК
СОЛИКЛАР
БУХГАЛЬТЕРИЯ

ТАҲСИСЧИ "Norma Hamkor" МЧЖ
Газета 2006 йил 26 декабрда
Ўзбекистон Матбуот ва ахборот
агентлигига рўйхатга олindi.
Рўйхат рақами 0074.

БОШ МУҲАРРИР
ФАРХОД КУРБОНБОЕВ
ТАҲРИРИЯТ МАНЗИЛИ:
100105, Тошкент ш.,
Миробод тумани,
Таллимаржон кўч., 1/1,
ТАҲРИРИЯТ тел. 283-44-27
Бошу бўлими тел. 200-00-30
E-mail: gazeta@norma.uz,
norgapress@mail.ru
www.norma.uz
Нашр учун масъул:
Нодир Алимов

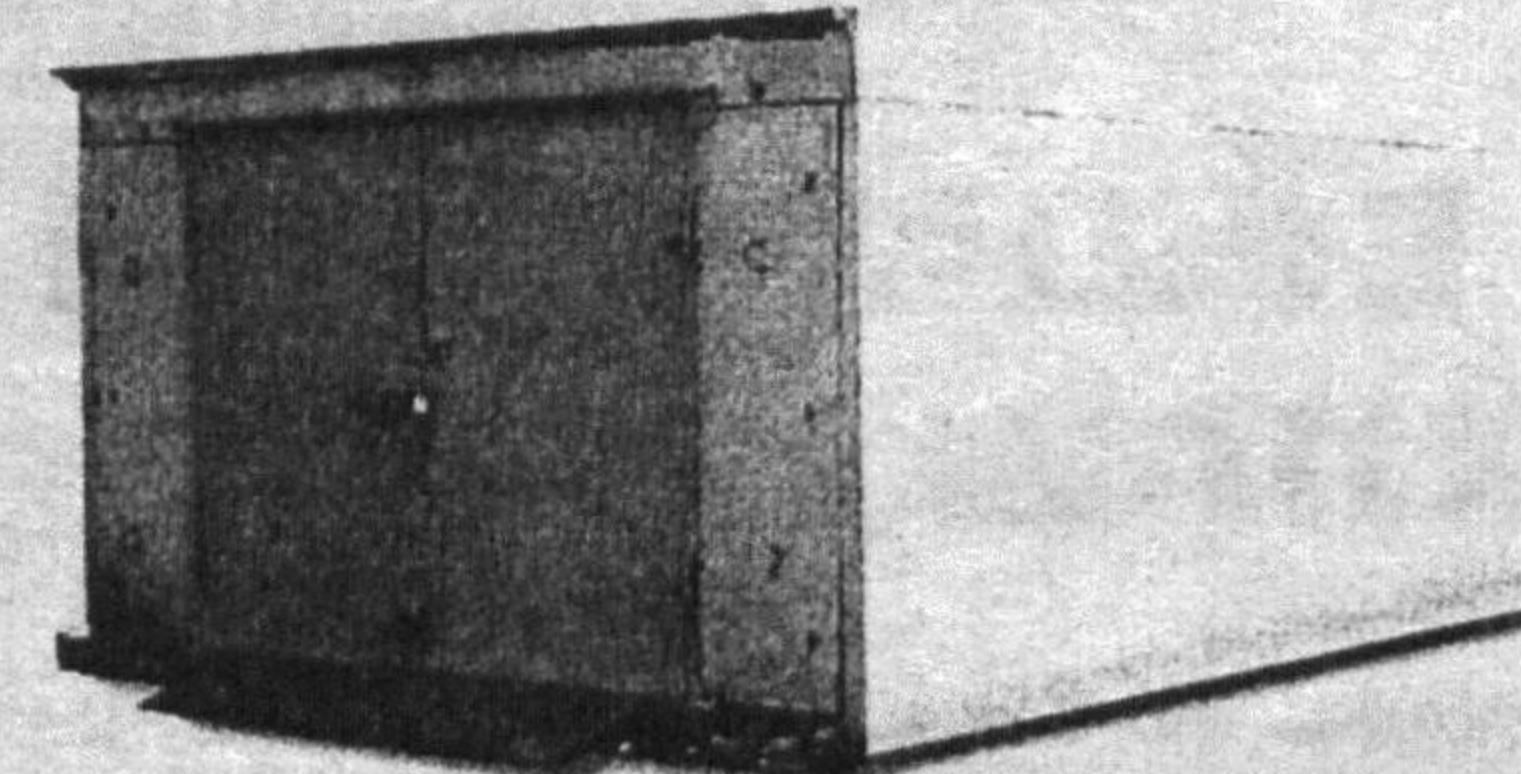
Кузнинг охирги якшанбаси, ноябрь ойининг рутубатли кунида қўшни шаҳarda яшайдиган ўғилларини кўриб келиш учун эр-хотин – икковлон эски «Жигули» турдиган гаражга қараб йўл олиши. Ўша кезлари гараж улар учун автомашина сакланадиган жойгина эмас, балки қишига ғамлаб кўйилган нарсалар сакланадиган омбор вазифасини ҳам ўтарди. Дала ҳовлидаги ишлар бу пайтга келиб батамом якун топган, ҳосил йигиб-териб олиниб, саклаш учун яхшилаб жойлаб кўйилган ҳам эди. Мева ва сабзавотлар консерваланиб, уч литрили баллонлар, шунингдек шиша банкаларга жойланган эди. Невараларини кўриб келиш учун отланган гараж соҳиблари бир йўла

Криминалист эксперт ён дафтаридан

пиёз, кимлардир тузлама ёки мураббо солинган банка – топганини кўтариб олиб келаверди.

Ўғирланган автомобилни излаётган милиция бир неча кундан кейин автомобилини топди. Аммо унга қараб бўлмасди – бир ҳолатда эди. Афтидан, жиноятчилар бошқарувнинг уддасидан чиқа олмаган-у, машина катта тезлиқда ўнг ёни билан йўл чеккасида дараҳатга бориб урилган. Машина ичидаги дороғлари топилди (ўнг тарафда ўтирган йўловчи ҳалокат вақтида жароҳат олган бўлса керак). Шунингдек, кўплаб бармоқ излари аниқланди. Бармоқ излари картотека бўйича идентификация қилинганида илгари улар ўғрилик қилгани, гиёхванди да-

ГАРАЖНИ ШИП-ШИЙДОН КИЛИБ

Одатда сиз, газетхонларга мен ҳикоя қилиб бераидиган воқеалар содир бўлганидан кейин кўп вақт ўтган бўлади. Куйида сўз юритилаётган воқеа чоғрок шаҳарчалардан бирида рўй берган.

ана шу неъматлардан олиб боришмоқи эди.

Шаҳарчани эслатадиган турнақатор гаражлар уларнинг уйларидан ярим километрча нарида эди. Улар тез-тез юриб, пишик фиштдан курилган гараж ёнига келишиди. Ўша кезлари дала ҳовли ва гаражларда каттакичик ўғрилар оралаб қолди деган гаплар юргани учун ҳам кулф ва зулфинларни синчковлик билан текшириб кўришиди – ҳаммаси жойида. Тўртта кулфдан охиргисини ечиб олиб, эшикларни ланг очгач, гараж соҳиблари ҳайратдан қотиб қолдилар: гаражнинг орқа девори ва у билан биргаликда эса эр хотиннинг узогини яқин қилиб, кундаклик ишларга яраб турган автомобиль фойиб бўлган эди. Гараждаги ертўланинг қопқоғи ҳам очиқ эди. Эр хотин унга шундоқнина кўз ташлаб, картошка, пиёз, сабзи солинган қоллар, қишига мўлжалланган бошқа сабзавотлар йўқлигини кўришиди. Қишига ғамлаб кўйилган тузламалар, ҳатто тузланган карама солинган катта кастрюлка ҳам йўқ эди. Қишиличини ялангочлаб келаётган бир паллада ғамлаб кўйган ҳамма нарсасидан мосуву бўлган аёл юрагини чанглалаганича ерга ўтириб қолди.

Яхшиямки, якшанба куни бўлгани учун қўшни гаражларда одамлар кўйманини юради. Улар муштипар аёлни машинага ўтказиб касалхонага элтиб кўришиди. Аёл инфарктга учраган экан – ғамхўр қўшнилар бўлмаганида оқибати ёмон тугаси мумкин эди. Орадан чамаси иккиси соатлар ўтгач, жонлантириш бўлимида осма дори билан муолажа олаётган хотинини қолдириб, эр гаражга қайтди. Қўни-қўшилар ёрдамида гаражнинг орқа деворини уришга тушди. Тўғри, энди гаражда сақлайдиган нарса йўқ. Аммо гараж соҳиби бу кўргулуклардан эси оғиб қолмаслик учун ҳам бирон нарса билан банд бўлиш мақсадида деворни тиқлашга киришган эди. Бу воқеа бутун шаҳарчага овоза бўлди. Ўй, дала ҳовли ва гараж бўйича қўшнилар жабрдийда оиласа ёрдам кўлини чўзди. Кимлардир уч-тўрт кило картошка ёки

моддаларини тарқатганилиги учун судланга иккиси қишига тегишли эканлиги маълум бўлди. Машина салонида бошқа одамнинг ҳам қўиизлари бор эди. Жиноятчилар камидаги ҳаммаси бўлган шекилли.

Керакли барча тергов ҳаракатлари ўтказилганидан кейин машинани эгасига қайтарип беришиди. У чукур хўрсиниб олгач, «жийрон»ини таъмирилашга киришиди. Бу орада хотини ҳам анча ўзига келиб тузалиб қолди.

Хадемай, илгари судланган иккиси нафар гиёхванд жиноятчи кўлга тушди. Гиёхвандлик моддаларини тарқатувчилардан бири билан учрашув чоғида, бозорнинг ўзида уларни кўлга олишиди. Уларнинг ёрдамида жиноятнинг учинчи иштирокчиси ҳам ушланди.

Таассуфки, гараж ертўласидан ўғирланган нарсаларни қайтаришнинг иложи бўлмади. Жиноятчилар картошка, пиёз ва сабзини бозорда кўтарасига сотиб юборган эканлар. Қилинган консерваларнинг аксариятини ҳам бозорда пуллашган. Тамадди, таббосди учун ўзларига бир нечта банка олиб қолишган экан, холос. Ҳар учала жиноятчиларни оиласи нотинч, ота-оналари ичкиликка берилган кимсалар эканлиги учун ҳам етказилган зарарнинг ўрнини пул билан коплаш муаммолигича қолаверди.

Уларнинг айбдорлигини исботловчи далиллар керагидан ҳам кўп эди. Ҳар учала сининг автомобиль салонидаги бармоқ излари, шунингдек қон дөллари шулар жумласидандир. Автомобиль дараҳатга бориб урилганда пешонаси ёрилган жиноятчининг қони машина салонидаги қон дөғи гурухи билан бир эди.

Жиноят олдиндан тил биритириб содир этилганлиги, қолаверса, жиноятчилардан иккитаси илгари судланганлиги боис уларга каттароқ жазо муддати берилди.

**Ольга МАРШАНСКАЯ,
Адлия вазирлиги ҳузуридан
Республика суд экспертизаси
марказининг давлат суд эксперти.**

Муаллифлар фикри доим ҳам таҳририят нуқтai назарига мос келавермайди.

Таҳририят муштарилилар билан ёзишиб туриши имкониятига эга эмас. «Норма маслаҳатчи»да эълон қилинган материалларни тўлиқ ёки кисман кўчириб босиши, электрон ва бошқа манбаларда кўпайтириш, тарқатишига фақат «Norma» газеталари бирлашган таҳририяти» МЧЖ билан тузилган шартнома асосида ўйл қўйилади.

Газета таҳририят томонидан тайёрланган диапозитивлар ёрдамида «TOPRINT» МЧЖ босмахонасида босилди (Тошкент ш., Миробод тумани, Таллимаржон кўч., 1/1). Индекс – 186 Буюртма 846 Адади 2 325. Баҳоси келишилган нарҳда Газета 2013 йил 18 марта саут 15.30 да топширилди. ISSN 2010-5223